

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesec.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
4 fl. po pošti.

Št. 11.

15. novembra 1860.

IX. tečaj.

Pridiga za 3. adventno nedeljo.

(Od cene in skerbi za dušo; gov. M. T.)

„Kdo si?“ Jan. 1, 19.

V v o d.

Že ajdje so po natornih močeh svoje pameti spoznali, da prebiva v človeškem telesu živa in oživljajoča duša; vendar pa niso vedeli, od kod ta duša izvira in kakošne lastnosti da ima. Zato so imeli o tem mnogotere misli, ki so bile pa ne le smešne, temuč tudi same sebi nasprotné. Tako je n. pr. učeni ajd Demokrit menil, da je človeška duša iz neskončno veliko kosčikov solnčnega prahu sestavljena in s solncem v rodu. Drug jo je imel za živ, plamteč ogenj, in spet tretji je mislil, da je iz ognja, iz vode, iz zraka i. t. d. stvarjena. Mi kristjani pa smo po Božjem razodenju v tem bolj na tanko podučeni, in verjemo, da je naša duša neumerjoča in vstvarjena po podobi Božji.

Pri starih Rimcih je bila navada, da so sužnjim gotove znamenja v čelo zažigali, naj se po tih spozna, ktereга Gospoda so in komu služijo. Tako je tudi Gospod nebes in zemlje človeški duši svojo podobo vtisnil, v spoznanje, da je samo Božji in da je le njemu služiti njegova dolžnost. In ravno to je hotel Zveličar povedati z besedami: „Dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je Božjega.“ Na te besede opomni sv. Ambrož, rekoč: „Cesarjev denar je iz srebra in ima cesarsko podobo, denar Božji pa je človek, in zato nosi v sebi podobo Božjo.“ Če pa pomislimo, za ktereга tih dveh denarjev kristjani bolj skerbé, za ktereга se bolj trudijo, ktereга bolj cenijo in ga v časti imajo, nas žalostna skušnja uči, da se za cesarjev

denar vse puli s kervavimi žulji, in da je za posvetni denar celo Božji denar, neumerjoča duša na prodaj. Zato premislimo danes po besedah sv. evangelja: „Kdo si?“ premislimo:

1. „Kako draga podoba Božja da je človeška duša, in 2. kako je ravno zato naša dolžnost, jo madežev greha varovati in jo lepšati z lepimi čednostmi.“ — To naše premišljevanje blagoslovi trojedini Bog, Oče, Sin in sv. Duh!

Razlaga.

Imenitnost in draga cena kakošne podobe se ceni po slovečem imenu umetnika, ki jo je naredil, po veliki pridnosti, s katero jo je izdelaval, in po velikem kupu, kterega kakošen tak za njo ponudi, ki je v tem sam dobro zveden. Tako so podobe od slovečih mojstrov v veliki ceni, in dostikrat se kakošne majhine stvari, ki so jih v naglici komaj zarisali, z veliko denarji plačujejo.

1. Iz tega tedaj, kristjan! preudari, kako draga podoba da si ti, ker nisi ne od človeka, ne od angela, ampak od neskončnega Boga samega vstvarjen. „Ti si podoba, o človek! kliče sv. Ambrož, namalana od Boga samega: od velikega umetnika in mojstra imaš svoj začetek.“ „Spoznav toraj, o duša, kako lepa si, da si podoba Božja, da si čast in veselje Božje.“ Poglej, nobeni stvari ni bila ta čast, ta sprednost dodeljena. Bog je sicer vse, kar je na svetlu lepega in dragega, iz nič ustvaril; pa nobeni drugi stvari ni vtisnil svoje podobe, kakor le človeški duši. Ko je Gospod druge stvari v življenje poklical, je le rekel: Bodi! in je bilo. Ko je pa hotel človeka stvariti, je rekel: „Naredimo človeka po svoji podobi in enakosti, da gospoduje nad ribami morja, nad pticami pod nebom, nad živalmi in nad vesoljno zemljo.“ In ko je bil potem iz ilovca naredil človeško telo, je v nja dihnil in mu življenje dal. Duše toraj človek ni prejel od zemlje, ne od kake druge stvarjene reči, ampak od stvarnika samega; ona je podoba svojega Boga.

Kako visoko moramo tedaj, kristjani, ceniti svojo dušo! Zakaj, ker je podoba Božja, je več vredna, kakor vse posvetne bogastva, časti in veselja, in naša dolžnost je, raji vse, kar nam svet ponuja, zgubiti, kakor jo z grehom omadeževati in to prezalo

podobo oskrunovati. Kaj bi na priliko, sloveč malar mogel reči, ko bi vidil, da se njegove podobe po blatu vlačijo, ali se pod sramotno ceno prodajajo? bi li kaj takega ne razžalilo njega samega? —

Kaj pa še le Bog poreče, in kakošno razžaljenje mora še le to zanj biti, če vidi, da njegovo podobo, svojo dušo, tako zaničujemo, da jo z nesnago greha onečedimo, in jo za kratek vžitek mesenega razveseljevanja prodamo? Ko je bila nekdanj hiša imenitnega gerškega malarja Ceuksa vsa v plamenu, in je bilo vse njegovo premoženje v veliki nevarnosti, v ognju pokončanemu biti, je vpil: „Pustite goreti, kar gori, da mi le rešite mojega Adona!“ Podoba tega se mu je namreč nar lepša zdela, kolikor jih je bil naredil. Tako moramo tudi mi kristjani, kar našo dušo, to sprelepo podobo Božjo, zadene, misliti in govoriti: „Kaj mi je zato, če vse, kar imam, če tudi življenje zgubim; zadosti mi je, da le svojo dušo pogina otmem!“ Že modri pisavec starih časov, Seneka po imenu, piše tako le: „Ko bi nam bilo dano, pogledati v dušo pobožnega človeka, mi vsi bi ga s serca ljubili.“ Kaj bi bil ta nejevernik še le govoril in pisal, ko bi mu bil Bog to milost skazal, da bi bil čisto, s posvečujočo gnado Božjo ozaljšano dušo vidil? Ali bi ne bil z začudenjem zaupil: „Ta podoba ni podoba posvetnega v zlatu in v demantih blisketajočega kralja, ampak je podoba Božja, podoba kralja nebes in zemlje! — Stari zdravnik Galen, ko je pisal bukve od človeškega telesa, in je vidil, kako prečudno je ustvarjeno in sestavljeno, pravi: „O ti, ki si nas ustvaril! Popisovaje človeško telo, menim, da ti slavno pesem (himno) prepevam. Bolj te častim, če lepote tvojih del odkrivam, kakor če v tempelnih drago kadilo zažigam.“ Kaj bi bil še le zamogel reči, ko bi prečudno lepoto čiste duše prav spoznal, ki je v gnadi Božji prijateljica nebeškega kralja in svatovsko opravljena nevesta nebeškega Jagnjeta! O ko bi bilo tudi nam vsaj za en trenutek dano, pogledati svojo dušo, kadar je v gnadi Božji, s kolikim spoštovanjem do nje bi bilo napolnjeno naše serce, in koliko skerb bi si za gotovo prizadjali, jo nar manjših madežev obvarovati! —

Če te pa še vse to od velike cene tvoje duše ne prepriča, ozri se na brezumno veliko ceno, s katero je odkupljena,

in na tega, ki je to ceno zanjo postavil. Poslušaj besede aposteljna, ki pravi: „Vedite, da niste odkupljeni ne z zlatom, ne s srebrom, ampak s kervijo Jezusa Kristusa.“ Sv. Francišek Pavljanski je imel majhino podobo matere Božje, pred katero je sleherni dan svoje molitve opravljal in od Boga veliko gnad zadobil. Francoski kralj Ludevik XI. mu je za to podobo ponudil 17 tavžent goldinarjev; pa sv. Francišek mu je ni hotel dati za nobeno ceno. Kaj ne, to je bila draga, da si majhina podoba. Za katero ceno je pa tebe tvoj Zveličar odrešil? Da ti umeš, poslušaj sv. Avguština, ki pravi: „Štej, o duša, ure tri in tridesetih let, ki jih je Zveličar zavoljo tebe v britkosti preživel, šteje stoke, ki jih je izdihnil, solze, ki jih je pretočil, besede, ki jih je govoril, potne kaplje, ki jih je prelil, stopinje, ki jih je storil, udarce, ki jih je prejel, ternje, ki ga je zbadalo, žeblje, ki so ga prebodli, kervave kaplje, ki so mu tekale; premisli križ, na katerem je visel, življenje izdihnil, svojo dušo za tvojo dušo dal, — vse to ti pravi: glej, duša, koliko si vredna.“ Tako je tudi duša po besedah sv. Bernarda, toliko vredna, kakor kri Jezusa Kristusa samega. — Ko je cesar Teodozi zvedel, da so prebivavci v Antiohii podobo cesarice Placile raztergali, in jo z zasramovanjem po ulicah vlačili, je v svojem serdu zapovedal, vse mesto do tal razdjati. Kakošne kazni nas toraj čakajo, če mi Božjo podobo v sebi, ki je naša duša, z grehom ogerdimo, in jo v oblast zročimo peklenski hudobi!

2. Zato je naša dolžnost, da jo madežev greha varujemo in jo zaljšamo z lepimi čednostmi.

Sv. Krizostom pravi, da večidel vsi ljudje tako ravnaajo, kakor nek velik gospod, ki je v krasnem poslopji stanoval, in silno si prizadjal, da se je v njem vse lepo svetilo, sam sebe pa je tako zanemarjal, da ga je bilo zoperno pogledati. Tako ljudje svojo skerb le na telo obračajo, svojo dušo pa zanemarjajo, da pod nečednostjo greha poginja. Na telo, ki bo v kratkem jed červov in pest zemlje, mislijo vsaki dan in vsako uro; neumerjoči duši pa, ti podobi Božji, se k večemu v nedeljah in praznikih kaka raztresena misel daruje. Sleherni dan se telo do sitega pase, duša pa cele leta lakoto in žejo po kruhu življenja terpi. Telo se v tancee in svilo (žido) rahlo

oblači, duša pa je zavoljo pomanjkanja dobrih del in čednost enaka razterganemu beraču. Roke, obraz in ves život se večkrat umiva; kako malo se pa svet za to peča, da bi dušo madežev greha oprali! Kolikrat se v zerkalu ogleduje obličje; kako malokterikrat in še takrat le po verhu se pa duša ogleduje v ogledalu svoje vesti! Kar telesu služi, ni prevelika nobena težava; kar bi pa duši v zveličanje zaleglo, je vse preterdo, vse pretežko. Telo se vé zavarovati pred vsako sapico, duša pa se v sleherni nevarnost spušča. Če telo zbolí, se berž pošlje po zdravnika; kadar je pa duša bolna, se zdravila v zakramentu sv. pokore ne išče. Da se telo ozdravi, se rade pijo zdravila, naj bodo še take grenke in zoperne; ali drugače se ravna z bolno dušo; tu človek noče nič od zatajevanja, nič od spokornih del vedeti, ne nevarnosti se ogibati, in ne pred priložnostmi v greh bežati. Pri smerti ljubega brata ali dragega prijatla, o kako obilne solzé se pretakajo. S smertjo staršev nam ugasne luč očí. Telo nam sicer ostane na zemlji, ali misli gredo za njimi v grob, gredo pod zemljo med mile serca dragih merličev. Če je pa naš brat ali naš nar boljši prijatelj grešil, in s tem življenje svoje duše zgubil, nam le ena solza iz oči ne kane. „O slepota, kliče sv. Avguštin, ti objokuješ smert telesa, ki je moralo umreti, smerti duše pa ne objokuješ, ki bi bila imela živeti na večno“!

Poglejte! tako malo se čísla duša, da si je podoba Božja, in odkupljena z nar drajšo ceno kerví Jezusa Kristusa. Vzemite si vendar k sercu besede Zveličarja: „Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobí, na svoji duši pa škodo terpí“! Kaj ti pomaga, če si bogat in premožen na blagu, če si pa ubog in nag na čednostih in dobrih delih? Kaj ti pomagajo veselja in vžitki sveta, če boš pa za voljo njih obsojen v peklenski ogenj? Beži tedaj pred grehom, kakor pred strupeno kačo, in reši pred vsem drugim narpoprej svojo dušo! Bodi stanoviten in serčen v skušnjavah in bojuj dober boj, da dosežeš krono življenja! Spiraj grehe svojega pretečenega življenja v potokih serčne žalosti, da boš svojo dušo po smerti napajal v studenčinah večnega življenja! — Nihče naj ne misli, da so nebesa zanj že gotova dedščina; temuč „kdor je pravičen, pravi sv. Janez, naj bo še pravičnisi, in kdor je svet, naj bo še svetejši.“

— Malar Apel je imel navado reči: „Noben dan brez čerte!“ to je: noben dan mu ne sme preiti, da bi česa ne popravljaj na svojih podobah. Tega posnemajmo tudi mi, in popravljajmo dan za dnevom svoje pomanjkljivosti.“ Tako naj sveti vaša luč, pravi Kristus, pred ljudmi, da vaše dobre dela vidijo, in hvalijo Očeta vašega, ki je v nebesih.“ Spomnimo se pri vseh svojih delih, da se ne trudimo za strohljivo pozemeljsko krono, ampak se borimo za tisto, ki nam je pripravljena v nebesih.

S k l e p.

Da! mi hočemo, kakor Boleslav podobo svojega Očeta na persih nositi, in si pri vsaki skušnjavi reči: „Naj bo daleč od mene, ljubi oče! kaj storiti, kar bi bilo tebe nevredno.“ Naj bo daleč od mene, kaj misliti, želeti in storiti, kar se z visokostjo moje neumerjoče duše, ki je Tvoja podoba in cena kervi Tvojega Sinu, ne povzema; — saj, če bogastvo ljubimo, ga moramo tam shraniti, kjer ga zgubiti ne moremo; če čast ljubimo, moramo skušati, da jo tam dobimo, kjer je nobeden nevreden prejel ne bo, in če ljubimo življenje, zagotovimo si ga tam, kjer nam ga nobena smert več ne odvzame! Amen.

Pridiga za 4. nedeljo v adventu.

(Od prave pokore; gov. M. T.)

„Pripravite pot Gospodov, ravne mu storite steze,“ (Luk. 3, 4.)

V v o d.

Če Janez Kerstnik Judom v puščavi pridiguje, naj si prizadevajo, pripraviti pot Gospodu in ravne storiti steze, jim tudi pripoveduje, kako naj to storé, in kateri nagibi naj jih k temu spodbadajo. Pravi jim: „Prinesite vreden sad pokore“, to je: Prizadevajte si, da z resničnim spreobrnjenjem in s pravim pokorjenjem maščevavni pravici Božji ubežite. Nikar se ne zanašajte, da ste Abrahamovi otroci in zarod tega svetega moža; ker vam vse to ne bo nič koristilo, če po njegovih stopinjah ne hodite. Tudi iz kamenja je Bogu

mogoče, otroke Abrahamove ustvariti. Toraj objokujte svoje grehe; zakaj sekira je že na korenino nastavljena, in sleherni drevo, ki dobrega sadu ne prinese, bo posekano in v ogenj pometano.

To, kristjanje! je bila svarivna pridiga Janeza Kerstnika, ki se je razlegala ob bregovih Jordana. Naj vam tedaj še jez proti koncu teh dni zveličanja rečem z bezedami Janeza Kerstnika: „Pripravite pot Gospodu; ravne mu storite stezé!“ Nikar se ne zanašajte, da ste po sv. kerstu v cerkev Božjo sprejeti, da se po svojem Zveličarju Kristusu kristjanje imenujete, in da imate pri Bogu mogočne priprošnike, izvoljene pomočnike. Vse to vam nič ne pomaga in zasluženi kazni ne bote odšli, če vrednega sadu pokore ne prinesete. Da bote pa vreden sad pokore prinesli, mora vaša pokora v taki razmeri biti s storjenimi grehi, to je: pokora mora biti tako velika, kakor so bile poprejšnje Bogu storjene krivice. To je prva lastnost vredne pokore. Druga je pa ta, da pokora ne sme poprej, kakor z našo smertjo nehati. Ker gre adventni čas, v katerem jih je mnogo presv. zakramente sprejelo, in pravo pokoro obljubilo, h kraju, me tedaj danes mika govoriti od tih dveh lastnost vredne pokore, namreč: „Kako veliko in kako dolgo pokoro je človeku treba delati?“ Poslušajte!

Razlaga.

Ni je med kristjani bolj navadne zmote, kakor je ta, da si marsikteri domišljuje, če se je le Božjemu namestniku svojih grehov obtožil in je od njega odvezo prejel, da mu je že vse iz bukev Božje pravice izbrisano. Po taki spovedi jih ravno zavolj te zmote veliko živi v notranjem miru in v samosvoji zadovoljnosti, kakor bi poprej nikoli nič pregrešili ne bili. Lahko bi se pa taki vprašali, če so svojo vest in vse globočine svojega serca na tanko preiskali, če niso skušali svojih pregreh prikriti, če so zapovedane spokorne dela opravili in nauke spovednikove spolnovali. Lahko bi se vprašali, če je prišlo njih kesanje iz ljubezni do Boga, ali pa morebiti le zavolj časne zgube, ali iz sramote pred svetom; ali so bili njih sklepi terdni ali omahljivi, ali so jih storili za vse žive dni in za vse okoliščine, ali pa le za malo časa in za posebne

primerljeje. Pri takem vprašanji bi marsikdo mogel spoznati, da še ni ondi miru, ker krivi preroki mir oznanujejo. — Naj nam pa tudi vest vsega tega nič ne očita, tako, da se je v naše serce zares povernil tisti mir, ki ga svet ne more dati, nam mar potem ni več treba zavolj storjenih grehov se spokoriti? Bo mar tistih solz zadosti, oprati vse madeže naše duše, ktere smo morebiti pri spovednici pojokali? Pač je milovanja vreden, kdor je s tim zadovoljen, ker ne pomisli, da je treba v vsem Božji pravici zadostiti! Res je sicer, če se po pravi spovedi z Bogom spravimo, smemo mirni biti, da nam je greh s peklom vred odpuščen. Ali vendar časne kazni za greh le še ostanejo, ktere moramo tukaj ali pa v vicah preterpeti. Tudi David je iz prerokovih ust slišal, da mu je Bog prešestvo in umor Urijev odpustil; vendar Božja šiba ni izostala. Dasiravno se je David postil in v solzah namakal svoj kruh noč in dan, vendar je otrok, ki ga je z Urijevo ženo imel, precej po rojstvu umerl; njegova hči je bila zapeljana od svojega brata Amnona, Amnon umorjen od brata Absalona, in Absalon poslednjič se je v puntu vzdignil zoper svojega očeta Davida, dokler je še ta v begu za lasé na veji obvisil in s tremi pušicami preboden bil. — Vsa ta žalost je prišla nad Davida, če mu je bil prav greh že poprej odpuščen. Koliko pokorjenje čaka po tem takem tudi nas zavolj pretečenih grehov! gorje nam, če bomo na svetu svoje truplo milovali, če se bomo sami sebi smilili in si vse privoščili; zakaj Božja pravica v svoji ojstrosti od nas tirja vreden sad pokore. Vreden sad pokore bomo pa prinesli, če svoje telo prostovoljno križamo in mu toliko zopernega nalagamo, kolikor smo mu poprej v svoji slepoti pregrešnih slast dovolili. Mi se moramo sami nad sebo maščevati, da, kadar pride sodnik z veliko močjo in oblastjo, ne bo nič več med nami našel, kar bi še Njegovega maščevanja zaslužilo. Vsakemu zmed nas je rečeno, kar je sv. Pavelj novospreobrnjenim Rimljanom posebno priporočal, rekoč: „Kakor ste rabili svoje ude v službo nečistosti in krivice, tako jih rabite zdaj v službo pravičnosti, da bodo posvečeni.“ (6, 19.) S tim jim je rekel: Vaši udje in počutki, s kterimi bi bili imeli nebesa pridobiti, so vam le za to služili, da ste proti peklu leteli. Kakor ste pa poprej svoje telo, dokler je bilo prebi-

vališče satana, z nesramnostjo ognjusili, tako ga zdaj, ko je postalo tempelj sv. Duha, skerbno varujte in neprenehoma posvečujte. —

Tukaj toraj, kristjani! imamo zapoved, kako naj se pri pokorjenji ravnamo. Kdor je v grešnem stanu, kakor nejeverni Rimljani, svoje ude imel za službo nečistosti in krivice, naj mu bodo v spokornem stanu v službo poštenosti in pravice, da jih posveti. Kdor je, dokler je bil grešnik, svoje kolena pred maliki vklanjal in jim kadilo zažigal, ki gre Stvarniku nebés in zemlje, ta naj, če je spokornik, svoje kolena zanaprej vklanja pred Bogom in njegovimi altarji. Kdor je, dokler je bil grešnik, svoje telo razvajal in mu vse pripuščal, naj si, če mu je v resnici mar za pokoro, silo prizadeva, in svoje meso s poželjivostjo in s hudim nagnjenjem vred križa. Kdor je stegal svoje roke po krivičnem blagu in po nesramnih delih, naj jih stega zdaj, da škodo poverne, miloščino deli in jih k nebu povzdiguje za odpuščenje svojih pregreh. Kdor je hodil po potu pogubljenja, po hišah, ki so v slabem imenu, v zapeljive družinje in k prepovedanemu veselju; ta naj zanaprej hodi po potu žveličanja, hodi v družbe modrih in pobožnih, hodi v hišo žalosti, kjer se bo spomnil poslednjih reči; naj hodi v hiše Gospodove k službi božji in molitvi. Kdor je imel svoje oči za nesramne poglede, ki so njegovemu sercu smertne rane zadali, kdor je ž njimi prederzno sem ter tje švigal, in jih le nebesom in sodbi zaperal; ta naj jih ima zanaprej zaperte za neumnosti svetá, in odperte za stvari, ki mu proti njegovemu pravemu domu, proti nebesom, kažejo. Komur so služile njegove ušesa, da je le vabljenje zapeljivcov in umazano, nesramno govorjenje poslušal; ta naj odslej zvesto posluša besedo božjo, očetovsko svarjenje svojih viših, prigovarjanje svojega spovednika in drugih dobrih prijatlov, ki so njegovi vidni angelji varhi. Kteremu je bil jezik zato, da je nedolžnost pohujševal, nesramno govoril, kar se kristjanu ne spodobi, in se še s svojimi hudobijami hvalil; — ta naj s spodobnim govorjenjem pohujšanje popravlja in z lepim zgledom svojemu bližnjemu sveti; ta naj se hvali z aposteljnomo križa Kristusovega, kakor se je poprej bahal s svojo nesramnostjo. — Kdor je v grešnem stanu ljubil,

kar mu je bilo v pogubljenje, bodi si človeško lepoto ali druge nečimernosti svetá; ta naj zanaprej ljubi Boga, katerega samega je poprej iz svojega serca pregnal. Kogar je veselila nezmernost, s katero je derva nanašal na ogenj svoje poželjivosti, in si ž njo dušne in telesne moči pridil; ta naj se vadi v zmernosti, ki je mati zdravja in tovaršica čistih senc. Jed in pijača naj mu ne bo njegov Bog, ampak za ohranjenje življenja, da bi toliko dalje objokoval svojo razujzdanost. Kdor je bil merzel ali mlačen v skerbi za svoje zveličanje, ves razmišljen v svojih molitvah, zanikern v prejemi sv. zakramentov; ta naj postane goreč v vsem dobrem, vnet za Boga in za sveto vero, da tako slednji srečno dokonča tek svojega pozemeljskega popotovanja in doseže krono pravičnosti. —

To, kristjanje! se pravi vreden sad pokore prinesiti in stezé Gospodu poravnati. Nad nami se mora spolniti, kar je Bog v skrivnem razodenji sv. Janezu nad mestom Babilonom namenil rekoč: „Dajte mu toliko terpljenja in stisk, v kolikor slastih je živelo“ (18, 7.) — to je: Kakoršni so bili naši grehi, takošna naj bo tudi naša pokora!

2. Drugo vprašanje je: Kako dolgo se pa moramo na to vižo pokoriti?

Ko nas hoče sv. Tridentinski cerkveni zbor podučiti, kako imamo dolžnosti kersanstva po božji volji spolnovati, brez razločka med takimi, ki so Boga z velikimi ali z malimi grehi razžalili, vsem pravi: „Življenje slehernega kristjana mora biti vedna, nepretergana pokora“. Zbrani viši cerkveni pastirji hočejo s tim na znanje dati, da tudi taki, katerim se po pravici božje sodbe ni bati, zatajevanje samega sebe in križanja svojega mesa ne smejo opuščati, in sicer za tega voljo ne, da svojega Zveličarja v terpljenji posnemajo, ali pa da gredo, kakor stoji pisano, po terpljenji v nebeško kraljestvo. — Če je pa to dolžnost vsakega kristjana, če celo taki, ki so se v malem pregrešili, spokornega oblačila ne smejo nikdar sleči, sodite potlej, kaj je velikim in prederznim grešnikom storiti. Ali ne bo vsak spoznal, da mora vse njih življenje vedno pokorjenje in vsakdanje morjenje biti? Vse, kar storé in začnejo, mora na to meriti, svoje dolgove do zadnjega vinarja poplačati in Gospodovo jezo od sebe odvracati. Zato pravi sv.

Bernard, da se takošna pokora, kakoršna ona ima biti, od smerti marternikov nič ne razloči, ne v tem pomenu, da bi smert marternikov ne bila grozovitniša, ampak v tem, da imajo spokorniki, ker morajo čas svojega življenja terpeti, zavolj dolgih bolečin tako ali še bolj občutljivo terpljenje. — Boj marternikov je le nekoliko dni terpel, in za tim ni bilo ne žalosti, ne bolečine. Spokorjenci pa morajo po času in slednji dan umirati; hudi boji, ktere imajo prestajati, ne smejo poprej ponehati, žalosti in bolečine ne poprej odjenjati, kakor z zadnjim zdihljejem na smertni postelji. — Marterniki so bili od rabeljskih rok zvezani, metali so jih v železje in v ječe, in čez malo dni jih peljali k smerti. Pravi spokorniki morajo pa sami sebe tako rekoč v sužnost peljati, in nadležnih verig, s kterimi so svoje strasti vklenili, ne smejo nikoli več odkleniti. In kakor so bili marterniki ali z mečem, ali pa v ognji končani, tako morajo pravi spokorniki hoditi skozi ogenj nadlog, in z mečem zatajevanja rezati sedmere glave peklenske kače. Zmiraj imajo vzroka dovolj, da s kraljevim prerokom kličejo: „Opêri me čedalje bolj od moje krivice, in očisti me od moje pregrehe, ker spoznam svojo hudobijo, in moj greh mi je vedno pred očmi“ (50, 3. 4.)

To so spoznali grešniki, kakor svetniki v prvih časih keršanstva. Grešniki so se z voljo podvergli nar bolj ojestremu očitnemu pokorjenju, ki je bilo ta čas v cerkvi zapovedano, in srečne so se šteli, če jim je bilo čez 20 in še več let spet dovoljeno, da so se smeli altarju in daritvi sv. maše približati. Spominjevaje se svojih grehov se solz zderžati niso mogli, in spokorno oblačilo so tolikanj ljubili, da so v njem hotli k pogrebu neseni in v njem pokopani biti. — Ravno tako je bilo pri svetnikih. Morjenje in križanje mesá, čuvanja in posti, njih zdihljeji in molitve — vse je z leti vred ž njimi rastlo. Tako se sv. Pavel puščavnik do smerti ni hotel ločiti iz žalostnega in divjega kraja, kamor je svetu ubežal, da je nebesom služil. Sv. Antoni je umerl v ostri in bodeči vreči, ki jo je s konca svojega pokorjenja nositi začel. In sv. Avgustin je pri vsem svojem zatajevanji, pri vseh križih in težavah, ki jih je za bližnjega voljo prestal, pri vseh zmagah, ki jih je nad krivoverci dobil, še zmiraj mislil, da ni čisto nič

storil; še umirajoč se ne jenja pokoriti, in prosi s skesanim Davidom, da bi se ga Bog usmilil po svoji veliki milosti. Ravno to sv. Pavelj sam od sebe govori: „Tarem svoje telo, in ga silim v sužnost“. Kje je pa dan današnji ta ojstrost v pokorjenji? kje so grešniki, ki bi solze pretakali do konca in svoje ledja opasane imeli s spokornim oblačilom do smerti? se mar ne slišijo veliko več pritožbe, da ta ali uni spovednik preveč in predolgo pokoro naklada? se li ne prigodí, da marksikteri še to malo pokoro opustí, ki mu je naložena, namesto tega, da bi si veliko pokoro sam naložil do smerti? Da, ne manjka se še takih prederznežev, ki se posmehujejo k temu, kedar slišijo, da si je treba v jedi in pijači kaj odreči, pred priložnostmi bežati, moliti in čuti pogosto, kdor se hoče greha obvarovati! — Pri tem pa nikar ne mislite, kakor bi jez terdil, da bi se morali z ojstrim postom, ali čuvanjem do škode mamiti ali slabiti, z ojstro in bodečo obleko se oblačiti, s šibami do kerví se raniti itd., vse to bi si zastonj prizadeval, užgati v vaših sercih. Jez govorim le od potrebnega pokorjenja, ki mora velikosti naših grehov biti primerno in ki ima terpeti do naše smerti, in brez kterega sveto in kersansko živeti, kratko in malo ni mogoče. Kdor se temu ne podverže, se bo sam prepričal, da je mašnikovo odvezo nesel le do cerkvenega praga, potem pa je na vse pozabil in je spet ravno to doprinašal, za česar voljo se je pri spovedi kesal.

S k l e p.

Kteremu je tedaj v resnici na poboljšANJI ležeče, ta naj ne pozabi tih dveh lastnost prave pokore, od kterih sem danes govoril, in stori naj, kar je v njegovi moči, da božji pravičnosti za storjene pregrehe še na tem svetu zadosti, ker tukaj je kraljestvo milosti, usmiljenja in odpuščenja; unkraj groba pa je le ojstrost, pravica in maščevanje. In tak enkrat lahko poreče s sv. Petrom Alkantarskim: „O srečna pokora, ki mi je zaslužila toliko veselje in čast“. Amen.

Pridiga za sveti božični dan.

(O jaslicah; gov. J. A . . . st.)

„Pastirji so hitro prišli in našli Marijo in Jožefa in dete v jaslice položeno“.
Luk. 2, 16.

V v o d.

Spet smo doživeli sveti božični praznik, rojstni dan svojega Odrešnika! Od tega dneva se po vsi pravici zamore reči: Ta je dan, kterega je Gospod naredil! Ta je dan, ob katerem je bil rojen tisti, ki je življenje, luč in zveličanje svetá. Ta je dan milosti, gnade in ljubezni božje! — Greh je strašno gospodaril v nebesih in na zemlji. Veliko angelov se je pregrešilo, napuhnjeni so bili in hotli Bogu enaki biti. Od tistega časa napuhnjeni angeli niso več imeli prostora v nebesih. Gospod Bog jih je v večne peklenske teme pahnil, terpljenju izdal, in jih velikemu sodnemu dnevju prihranil. — Na zemlji sta se perva dva človeka, zapeljana od hudobne kače, z nepokorščino pregrešila zoper Boga, in sta s tem grozovitnim grehom napravila nedolžnost, svetost in pravičnost, v kateri sta bila od Boga stvarjena; — napravila za se, in za ves svoj zarod. Bog ju je pahnil iz verta veselja in pred raj je postavil angela z ognjenim in švigajočim mečem, kateri jima je vedno branil, nazaj v paradiž se verniti. Pa ne samo vrata pozemeljskega paradiža so bile zaperte, ampak tudi nebeške vrata so bile zapahnjene. Treba je bilo, da se pravica božja potolaži in človeštvo se odreši, da bi vekomaj pogubljeno ne bilo. Pa kje bi se bil Odrešenik dobil? Kdo bi zamogel in bi hotel pravico božjo potolažiti, kdo za grehe ljudi zadosti storiti? Le s čudežem božjega usmiljenja je tukej zamoglo pomagano biti, in ta čudež božje ljubezni nam nek svetnik tako le popisuje: Pravičnost in usmiljenost božja sta se med seboj pogovarjale, kaj se ima zgoditi s človekom po storjenem grehu. Pravičnost pravi: Adam in ž njim vsi ljudje morajo kaznovani biti, zakaj če Adam se ne kaznuje, sem jaz zgubljena. Usmi-

ljenost pa je odgovorila: Če človeku ni prizaneseno, sem jaz zgubljena. Pri tem boju je Gospod rekel: Da bo zadolženi človek rešen, naj za njega nedolžen terpi in umerje. Zdaj je pravičnost iskala nedolžnega na zemlji, in ni našla nobenega; zakaj vsi so bili s prekletstvom greha obloženi. Po tem je usmiljenost pretekla nebeške prostore, in med stvarjenimi nebeškimi prebivavci ni našla nobenega, kateri bi v stanu bil za ljudi terpeti in umreti in neskončni spravni dar prinesiti za grehe vesoljnega svetá. Angeli, Kerubimi in Serafimi so molčali; zakaj kakor stvarjene bitja so bili nezmožni, spravni dar neskončne cene za neskončno velik grešni dolg prinesiti. Ko ste tedaj pravičnost in usmiljenost žalostne se k božjemu tronu povernile, je božji Sin stopil pred Očetov tron in rekel: Tu sem jaz. Pošlji me! Pomisli, mu odgovori Oče, kaj storiti hočeš. V hlevčku moraš rojen biti, in po truda in zaničevanja polnem življenju moraš še na križu umreti. Vendar je Sin le še rekel: Pošlji me! Pa le malo, odgovori Oče, jih bo v te verovalo, le malo jih bo, katerim bo tvoja prelita kri v zveličanje. Sin je spet ravno tisti odgovor dal: Pošlji me! In Oče je dar sprejel. Tedej so se cele nebesa veselo gibale. Pravičnost in usmiljenost ste se objele, in veliki angel Gabriel je hitel na zemljo, sveti devici Mariji oznanovat, da ona bo mati Odrešenikova po moči sv. Duha. Marija dovoli, in že je ura tukaj, da angeli pastirjem oznanujejo: „Danes je v Davidovem mestu rojen Zveličar, kateri je Kristus Gospod“. In pastirji so rekli med seboj: „Pojdimo do Betlehema!“ In so hitro prišli in našli Marijo in Jožefa in dete v jaslice položeno, in so se vernili in Boga častili in hvalili za vse, kar so slišali in vidili.

Ker je Marija božje dete v jaslice položila, je pri katoliških kristjanih v navado prišlo, po cerkvah in hišah o božičnem času jaslice postavljati, kakor jih tudi v naši cerkvi na altarju sv. Jožefa vidite. To ponuja tudi meni priložnost, da vam od jaslic božičnega časa nekaj povem, po tem pa tudi vas učim, kako si zamorete na duhovno vižo jaslice napraviti v svojem sercu; poslušajte!

Razlaga.

1. Navada po cerkvah in hišah o božičnem času jaslice postavljati, je od sv. Franciška Serafinskega, kateri je novorojenega, revnega Jezusa posebno serčno ljubil in častil. Da bi se njegova ljubezen do revšine še bolj vnela, je premišljeval zlasti revšino božjega deteta v jasliah. Na sv. večer je bil ves v to premišljevanje zamaknjen, in vroče solzé so mu lile po licih. Tri leta pred smertjo mu je clo misel prišla, v spomin rojstva in revščine Kristusove tako imenovane jaslice napraviti. Odbral je v ta namen kraj v logu, kjer je hlev sozidal in v hlev jasliah in altar postavil. Jezus je v jasliah ležal, zraven sta stala Marija in sv. Jožef, in angelci in pastirji. Na sv. večer je dal vse lepo osvetliti, in podal se je tjekejsvojimi klošterskimi brati. Od blizo in deleč je vrelo kersansko ljudstvo, naj se tega lepega častenja vdeleži. Slovesno božjo službo so opravljali, in sv. Francišek sam je pridigoval, in tako živo popisoval revšino in ljubezen Jezusovo do nas, da so vsi pričujoci na glas jokali. Ta god se je vsako leto obhajal, in kersčanskemu ljudstvu je toliko dopadlo, da so jeli bolj in bolj jaslice delati. 600 let je že preteklo, da se dobri otroci in pobožne duše jasliah veselé, in se še bojo veselili, dokler se praznik rojstva Zveličarjevega na zemlji obhajal bo.

Kakor je pa sv. Francišek vpeljal svete jaslice in tako svojo gorečo ljubezen in pobožnost do deteta Jezusa pokazal, tako si tudi njegovi duhovni sinovi, očetje franciškani štejejo v čast, svojega serafiškega očeta v tej pobožni gorečnosti posnemati. Častiljivi očetje franciškanskega reda so nevtrudeni varhi rojstnega kraja Jezusovega, in vseh tistih krajev, ki so s skrivnostmi Jezusovega življenja in terpljenja posvečeni. Že veliko stoletij čujejo na tistem mestu, kjer je Zveličar svetá kakor dete v plenice povit v jasliah ležal; brez prenehanja se razlegajo njih hvalne pesmi v tisti večnega spomina vredni jami, kjer je božji Sin iz nar čistejše device v veselje nebes, v tolažbo zemlje in v strah pekla rojen bil. Tam v imenu celega kersanstva dajejo hvalo za zveličanje, ki se je na tem mestu prikazalo; tam neprenehoma prosijo, da

bi se vse ljudstva, vsi ljudje dobrot božjega včlovečenja vdeležili. Pogostne dostikrat kervave preganjanja in stiske od strani nevernikov in krivovercov niso bile le v stanu očete franciskane posiliti, da bi se varstva Jezusovega rojstnega kraja odpovedali; v sredi neverskega ljudstva nadomestujejo pastirce pri Jezusovih jasliah, in vsak dan službo božjo tam obhajajo. S posebno slovesnostjo se pa praznik Kristusovega rojstva obhaja. Na sv. večer gredo kristjani s procesijo semkaj. Spredej gre oče gvardjan franciskanov po škofovsko oblečen, in nese v naročju dete Jezusa, ki je iz vozka prav lepo narejen. Za njim gredo drugi duhovni in kristjani in romarji vsak z baklo. Na rojstnem mestu se evangelje sv. večera poje, in pri besedah: „povila je dete v plenice“ — povije gvardjan Jezusa tudi v plenice in ga v jaslce položi, in vsi pričujoči eden za drugim stopijo pred njega, in ga pobožno poljubujejo. Ali to obhajanje božičnega praznika ni lepo in ginljivo? Na tistem mestu, kjer je pred 1860 letmi božji Sin kakor dete v jasliah ležal, se še dandanašni spomin na to zveličansko prigodbo ponavlja.

Prav ginljivo češčenje deteta Jezusa se godi tudi v Rimu v franciskanarski cerkvi Ara coeli od božiča do sv. treh kraljev. V ti cerkvi je dete božje, ki ga Talijani posebno časté, in bolniki domú jemlje, da ga gledajo, in se s tim pogledom tolažijo. To dete o božiču v veličastnih jasliah na ogled postavijo. Nasprot jasel naredé leco ali prižnico, kjer celi čas otroci 8 do 10 let stari popoldne pridigujejo v čast in slavo ljubega deteta Jezusa. To je tako ginljivo, posebno ker je talijanski jezik tako mehek, in otroci ročni, da vse na tanko posluša, in posebno stari ljudje jokajo. Na sv. treh kraljev dan pa sam general franciskanskega reda po procesii z božjim detetom mnogo-zbranim ljudem blagoslov daje.

Ta lepa in hvale vredna navada, o božičnem času jaslce napravljati, je zdaj po celem katoliškem svetu razširjena. Vidijo se na svet večer in naslednje dni božičnega časa take jaslce v cerkvah in tudi v nekterih hišah, kjer še otročje serca v verni ljubezni za včlovečenega Sina božjega bijejo, in pri teh jasliah se pobožni ljudje prav živo spominjajo tiste večne imenitne prigodbe, ko je božji Sin za naše odrešenje v

Betlehemschem hlevcu rojen, in v jaslice položen bil. Matere pripeljejo svoje otroke k jaslicam, in otroci s pobožnimi²ocmi in s sklenjenimi rokicami stojé in skerbno vprašujejo za vse, kar tamkej vidijo. Matere jim pa pripovedujejo zdaj od malega Jezusa, zdaj od Marije in sv. Jožefa, zdaj od Betlehemskih pastircov, zdaj od krotkih ovčic, ki se okoli Betlehemske štalice pasejo. Pobožno premišljevanje jaslic — o kako pobožne misli in občutljeje v človeškem sercu obudi, in kako živo nam pred oči postavlja tisto sveto noč, v kateri je večni Sin nebeškega Očeta nebeški tron zapustil, in v revne jaslice stopil! O kako srečni smo bili takrat, ko smo, kakor otroci, nedolžno veselje pri jaslicah našli.

Spomin nedolžnega veselja pri jaslicah je nekemu velikemu hudodelniku terdovratno serce omečil. Ta hudodelnik je bil Prikraro, poglavar tolovajev. Ko je že brez števila veliko hudodelstev doprinesel, je prišel pravici v roke. Vse prizadevanje, le iskrico grevenge v njem obuditi, je bilo zastonj. „Spomni se, moj sin!“ mu je enkrat njegov spovednik rekel, „kako srečen si takrat bil, ko si kakor otrok jaslice svojega dobrega bratca s cveticami lepšal“. Teh besed Prikraro še nikoli ni slišal. Debele solze, ki so se iz njegovih oči vlile, so pričale, da te besede so njegovo serce zadele in omečile. Svoje pregrehe in hudodelstva je popolnoma obstal, se je spovedal, in je šel kot skesan spokornik na smrtišče. O srečen, trikrat srečen, kdor pri Jezusovih jaslicah svoje veselje še najde! Oh pozdravljeni bodite mojemu sercu ljubi božični dnevi, mojih otroških let nar večje veselje! Minilo je mnogo veselje mojih nedolžnih mladih dni, ostal mi je spomin vašega otroškega veselja. Vsako leto se še spominjam, kako srečen sem bil, ko sem kot šolarček s svojimi tovarši jaslice napravljaj, in pri jaslicah svečke prižigal, kedar smo svete božične večere krog mizo pokleknili in sveti roženkranc molili; še vselej mi na novo serce oživlja, kedar veselo mile božične pesme peti zaslišim, in hvalim Boga, ki svojim otrokom toliko nedolžnega veselja v svetih praznikih da. „Takih je nebeško kraljestvo“. (Mark. 10, 14.) To da to še ni zadosti, da tukaj v cerkvi jaslice imamo, ne bilo bi zadosti, ko bi jih

tudi v vsaki hiši imeli, mi moramo tudi na duhovno vižo božjemu detetu jaslice narediti, in od naprave duhovnih jaslic hočem še nekaj govoriti.

2. Mi vsi, in vsak zmed nas naj na duhovno vižo jaslice napravi. Kam pa take duhovne jaslice hočemo postaviti? Kteri kraj homo za-nje odločili? Uni dan sem otrokom v šoli pravil: Glejte, vaš Odrešenik vam je že toliko dobrega skazal, je bil v Betlehemiški štalici za vas rojen, se je 33 let za vas na zemlji trudil, je za vas terpel in na križu umrl; vam je dal dobre starše, življenje, zdravje, živež in obleko, in vas po vaši smerti hoče k sebi vzeti. Kaj bote pa vi Jezusu za vse to dali? In nek otrok je odgovoril: Serce. — In tako tudi jaz danes rečem: Dajmo ljubemu Jezusu svoje sercé, in v sredo svojega serca postavimo jaslice, da jih povsod seboj nositi, in zmirej ljubo dete Jezusa v njih moliti zamoremo. Kakšno pa mora to serce biti? Ali morebiti serce, ki je od napuha, častilakomnosti in človeške modrosti prevzeto? V takem sercu, vam povem, Betlehemsko dete noče prebivati. Kakšno pa mora biti sercé, da bomo duhovne jaslice v njem postavili? Ali mar sercé, ki je priprosto in pohlevno, ki samo sebe ne obraja, ki se pred Bogom ponižuje, in ne hrepeni po posvetni časti? Ja tako sercé moramo imeti, takega serca Kristus ne bo zaničeval. Mi hočemo le jaslice vanj postaviti, in ne trona. Ne v Jeruzalemu, kjer je kralj prebival, ne v Rimu, kjer je cesar imel svoj sedež, ampak v Betlehemu, ali prav za prav še le pred vratmi Betlehemskega mestica, v hlevu je hotel Kristus rojen biti, in temu prvemu rojstnemu kraju Jezusovemu mora biti podoben kraj, kjer mu imamo jaslice postaviti. Tedej ponižno, verno pa tudi čisto serce. Blagor jim, ki so čistega serca, ker Boga bodo gledali! (Mat. 5, 8.) Na tistem mestu, kjer se imajo jaslice napraviti, se pajcevne skerbno ometejo, in ne bilo bi lepo, ko bi zraven zalih jalic kaj nečednega ugledati bilo. Ravno tako se mora tudi serce za duhovne jaslice lepo posnažiti; nečiste želje, sovražne misli, lakomnost in samoprid morajo bežati iz serca, kamor se imajo duhovne jaslice postaviti; za to je treba čistega serca, ki je napolnjeno svetega straha in božje ljubezni. „Prišel sem, pravi danes rojeni, ogenj ljubezni na zemljo pri-

nesti, in kaj hočem, kakor da se vname v vseh srcih, da njegov čisti plamen vse nepopolnomasti in pregreške povžije (Luk. 12, 49.)?

Zraven tega pa še veliko drugega potrebujemo, da detetu Jezusu v svojih srcih jaslice napravimo. Vi veste, da pri jaslicah Jožef in Marija stojita, in pastirji na svojih kolenih kleče z darovi v rokah, ki so mu jih darovali, njih ovce pa se na pašnikih pasejo. Kaj nam je poceti, da bomo vse te potrebnosti za jaslice v svojem srcu pred oči postavili?

Glejte, Jožef in Marija pomenita čistost in pobožnost. Marija, ljubljena hči večnega Ocela, neomadeževana mati božjega Sina, čista nevesta sv. Duha, kako lep izgled čistosti, ki naj ga posnemamo. In premislite sv. Jožefa, kako pred jaslicami kleči, in novorojeno dete svoje deviške neveste za svojega Boga in Zveličarja spozná, kako je zamaknjen v premišljevanje te visoke skrivnosti! Starši, možje in žene, mladenci in deklice, pojdite k jaslicam in vzemite si Marijo in Jožefa za izgled čistosti in pobožnosti. O da bi pač te dve čednosti, ki so nar večja lepota in sreča keršanskih hiš, pri prav veliko družinah se ustanovile in prebivale! Pogled Marije in Jožefa pri jaslicah naj vas z vsem studom pred nesramnostjo in razuzdanostjo napolni! Posvetite svoje prebivališča, posvetite svoje družinsko življenje, posvetite sami sebe z združeno molitevjo, da bo vaša družina z lepim zadržanjem in s pobožnostjo podobna nar svetejši družinici.

Kaj pa se nam je učiti od pastirjev? Od njih se nam je učiti čuječnosti, ki je kristjanu toliko potrebna čednost. Pastirjem, ki so na polju pri svojih čedah čuli, med tem, ko so v tisti večno imenitni noči v mestu vsi brezskerbno spali, njim se je prikazal nebeški angelj z veselim sporočilom, ki je bilo vsemu ljudstvu. — Bodite trezni in čujte nas opominja sv. Peter (1. Pet. 5. 8.); čujte čez svoje misli, zakaj Bog preiskuje serca in obisti (Jer. 11, 20); čujte čez svoje oči, da pregreha skoz nje ne zleze v dušo, kakor tat skoz okno; čujte čez svoj jezik, „zakaj jezik, pravi sv. Jakob, je sicer majhen ud, in vender velike reči napravi“ (Jak. 3, 5.); čujte čez svoje želje, čez svoje dela, čez svoje razveselovanje, da

se v nobeni reči zoper božje zapovedi ne pregrešite; čujte pa tudi vi, predpostavljeni čez tiste, kateri so vaši skerbi izročeni, da jih zapeljivec ne dobi v oblast, kateri povsod okoli hodi in išče, koga bi požreti mogel!

In ovčice na pašnikih, kaj pa te? Te nas učé poterpeljivosti in krotkosti, ker danes se nam je prikazalo Jagnje božje, ki se je za nas pustil v mesnico peljati, in ni odperl svojih ust (Iz. 53, 7.); od kterega se imamo pred vsemi drugimi čednostmi krotkosti in ponižnosti učiti, da pokoj najdemo svojim dušam (Mat. 11, 29.).

Pa kmalo bi bil nekej pozabil; saj tudi vidimo, kako pastirji pri jaslih detetu Jezusu darove nesejo; kako to posnemati zamoremo, je lahko razložiti. Ali ni tisti, ki ga danes v jaslicah molimo, rekel: Kar ste storili kteremu mojih nar manjših bratov, ste meni storili (Mat. 25, 40). Dela keršanskega usmiljenja doprinašati je sicer zmirej naša dolžnost, posebno nas pa k temu opominjajo ti dnevi, ko se je dobrota in ljubezen Zveličarja našega Boga proti nam revnim in sirotnim tako lepo in ljubeznjivo prikazala. Nikar torej ne pozabite revežev, sicer bi duhovne jaslice v vašem sercu ne bile prav dodelane. Če imaš veliko, daj veliko; če imaš malo, daj tudi malo radovoljno (Tob. 4, 9).

S k l e p.

Ljubi kristjani! učil sem vas, kako se duhovne jaslice naredé: v sercu, na podlago ponižnosti, z božjim strahom, z ljubeznijo do Boga, s pobožnostjo, čistostjo, čuječnostjo, poterpeljivostjo in dobrotljivostjo. Prosim vas, naredite si to veselje, postavite si jaslice, da bo dete Jezus tam prebival! To da glejte, da jih kak sovražnik ne napade, da jih kaka huda strast ne ogerdi, ali da jih kak velik greh ne razdere! Skerbite tudi, da bote te jaslice svojemu Zveličarju v čast in sebi v veselje vsakdan s cveticami lepšali. Kje pa cvetlice dobiti sred zime, ko drugih nobenih ni, kakor ledene na zmrznjenem oknu? Cvetlice za duhovne jaslice tudi po zimi lahko imate, lepšajte jih z lilijo čistosti, z rožo pobožnosti, z violico ponižnosti, z sončnico božje ljubezni, in z drugimi lepimi cveticami, ki rastejo na prijetnem vertu keršanskih

čednost. Če svoje duhovne jaslice v dobrem stanu ohranite in lepo zmirej ozališane imate, bodo angelci božji kakor nekđaj pred Betlehemom tudi pri vaših duhovnih jaslicah prepevali: „Čast Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, kateri so svete volje!“ In to je tudi moje serčno vošilo, ki ga vam vsem k božičnim praznikom podam: Njegov mir, Kristusov mir bodi in ostani z vami, tukej in tamkej! Amen.

Pridiga za praznik sv. Štefana.

(Zakaj sovraštvu prostora ne dati? gov. J. F—i v Gorici.)

„Gospod, ne šteј jim tega v greh!“ Dj. ap. 6.

V v o d.

Sv. Štefan, ktereга imé toliko pomeni, kakor venec ali krona, je bil rojen jud, je pa pristopil k Jezusovim učencom koj po pridigi sv. Petra. S apostoli vred je nevstrašeno ozna-
noval Jezusov nauk po celem Jeruzalemu, tako da se je po njegovih pridigah mnogo judov in judovskih duhovnov spreob-
bernilo; kar je pa Jude močno jezilo. Zatorej so se pa ž njim v svojih shodnicah prepirali. Toda ko vidijo, da mo-
drosti in duhu, ki je iz Štefana govoril, zoperstati ne morejo, podkupijo nekaj hudobnežev izmed ljudstva, ki so Štefana černili pri ljudéh, da Mojzesa in Boga preklinja. S tim so zoper njega nadražili ljudstvo, starašine in pismouke, da ga zgrabijo in ga vlečejo v veliki zbor Kajfa, velikega duhovnika. Tožniki začnejo krivo pričati zoper njega; toda Štefan nev-
strašen pred sodniki stoji in poln sv. Duha začne serčno go-
voriti o dobrotah, ktere jim je Bog skazal in o Jezusu Kri-
stusu. Na zadnje jih posvari zavolj njih terdovratnosti in morije, ktero so doprinesli na Mesiju, ker so ga križali. Zbor-
niki s tem razžaljeni, škripajo z zobmi nad sv. Štefanom. Štefan, ki dobro vé, da so si ga namenili v smert, oberne svoje oči proti nebesom, da zadobi pomoči od zgorej za svoje poslednje bojevanje. In zdajci se mu Jezus prikaže, sedeč ob sednici Božji, v znamenje, da mu hoče pomagati. Zato je sv. mladenč poln veselja glasno zavpil: „Glejte, jaz vidim nebesa

odperte in Sina človekovega stati ob desnici Božji!“ Na to se pričujoči še več raztogotijo, si zatikajo ušesa, da ne slišijo Štefanovih besed, planijo na-nj kot divje zverine, ga pahnejo iz zbora ter zunaj mesta kamnje nanj mečejo. Kerščanski vojšcak pa obrnjen proti nebesom v Jezusa upije: „Gospod Jezus, vzemi mojo dušo!“ Potem kleče na glas prosi: „Gospod ne šteј jim tega v greh!“ To izrekši pod kamnjem svojo dušo izdihne.

Sv. očetje mnogo govorijo v hvalo sv. Štefana; posebno pa ga hvalijo zavolj njegove velike ljubezni do sovražnikov, za ktere je v svoji zadnji uri tako serčno molil in prosil.

Kristjani! po zgledu sv. Štefana imamo in moramo tudi mi ljubiti vse te, ki nas sovražijo, jim odpuščati iz vsega serca in sovraštvu po nobeni poti prostora ne dajati. Zakaj iz sovraštva, ako se v serce vgnjezdi, se scimi veliko slabega. Veliko slabega se scimi:

1) Za čas in 2) za večnost.

V imenu Jezusa in Njegovega prvega mučenca vas hočem vsega tega dans prepricati. Naj se zgodi! Bog z nami!

Razlaga.

1. Lahko se pripeti, da si kaj zamerimo med seboj, da se kaj pojezimo ali se v besedi spremo. Saj ni čuda; slabotni Adamovi otroci smo. Toda naša zamera ali jeza naj precej mine, gotovo pred solnčnim zahodom, po besedah sv. Pavla, ki pravi: „Vaša jeza naj mine pred solnčnim zahodom.“ In nikar sovraštvu prostora ne dajmo, ker iz sovraštva veliko slabega izvira za časno življenje.

Srečna je hiša, srečna je soseska, kjer ljudje v lepi zastopnosti med sebo živé in nikar ne dajejo prostora sovraštvu. Oni imajo že na tem svetu prežlahtne nebesa. Veselijo se eden drugega, v dolgočasnih urah se radi shajajo skupej, se med sabo pogovarjajo, se o dvomih posvetujejo, si v sili pomagajo, se skerbno varujejo vsake tudi nar manje škode; kratko reči: oni so ljubeznivi otroci nebeškega Očeta. Zato prepeva kralj David: „Glej kako dobro in kako veselo je, kjer bratje v lepi zastopnosti živijo,“ ps. 132. Pač blagor jim je. — Vse drugač pa je v hišah, v soseskah, kjer si ne

odpuščajo in tedaj strupene sovraštva med sebo redé. Stopimo, postavim, v hišo, kjer se mož in žena sovražita. Na vse zgođej že, ko se zdramita, jim že kipí sovražno serce. Cel dan si ne dasta ne lepega pogleda, ne prijazne besede, le proč, le dalječ proč eden od drugega biti si želita; za vsako nar manjo zamero si očitata pregreške vsake baže, se zmirjata, si prezgodno smert privoščita, preklinjata, in kaj čuda? ako se za vsako tudi tepežka med njima vname. In ker se v takih bridkih okolnostih ne zmenita o svojih potrebnih opravilih in tudi med sebo ne prevdarjata, kar bi bilo bolje, marveč molcé vsaki za-se skerbi; in ker navadno tudi gospodar se po kerčmah, po igrah, po skrivnih grešnih poteh potepa in tako premoženje zapravlja raji, kakor da bi se za svoje domače gospodarstvo potegoval in se trudil, kakor bi imel v svojih hramih in na poljih; ni težko povzeti, da po tem takem še tako obilno premoženje peša, rakovo pot se vrača in prej ali poznej v nič razide. Kakor nás zagotavlja tudi sv. Jakop rekoč: „Kjer je nevošljivost in prepir, tam je razpadenje in vse hudobno djanje.“ Take sovražne ljudi tlači Božje prekletstvo. — In gorje otrokom takih staršev po sovraštvu razcepljenih! Kakor ovčice razkropljene ne vedó, koga bi se poprijeli ali očeta ali matere. Pohujšani od vsakdajnega slabega zgleda starišev ne mudijo se dolgo po enaki poti živeti. Še mali fantiček se rad kavsa s svojimi tovarši po poteh in kotih, se ž njimi huduje, jih za vsako ozmirja, preklinja in zamere nedolžne jim povrača z gerdo spakedro. Lahko se prigodí, da taki v sredi sovraštva izrejeni otroci, ko odrasčeni prevzamejo hišno gospodarstvo, tudi svoje ostarele stariše potiskajo iz kota v kot, jih sovražijo in komaj čakajo na njih smert. Ali ni to žalostno, prežalostno?

Kaj pa še, ko se sosedje sovražijo? Živi pekel med njimi razsaja. Ogibajo se eden drugega, kakor steklih psov, se opravljajo ali obrekujejo, si privoščijo vse nesreče in prekletstva za dušo in telo, si naklanjajo krivic, kjer koli si bodi, in v sili si nikar nočejo priti na pomoč; že za malo krivico ali zamero se tožijo in upletajo v pravde nepotrebne. In kdo ni že slišal, kako da so se sovražni ljudje nevsmiljeno morili? Brat v sovraštvu ne prizanese svojemu bratu. Tako se je

pred več leti na Primorskem zgodilo. Bila sta dva brata, ki sta v velikem sovraštvu živela. Starejši, od te peklenške pregrehe prevzet, čaka na cesti in napade svojega brata, ki se po doveršenih svojih opravilih na dom vrača, in maha po njem, da ga za smert rani. Pravica kmalo zasledi vmorivca, ga vječi in oterpnjenega sovražnika na vislicah umoriti da. Groza! kam vendar sovraštvo človeka pripravi: ono razterga celo naj ožje zaveze med kervno žlahto, tako scer, da sin se ne zgrozí svojega očeta, svoje matere, ki sta mu življenje dala, ob življenje pripraviti. Res, obstati moramo, da sovraštvo spreminja ljudi v divje zverine, hiše v jame razbojnikov, soseske v pusto hostovje, dá, ono spreminja svet v revno dolino solz. Ali ni to žalostno, joka vredno? — Ali še hujša krivica izvira duši po prekletstva vrednem sovraštvu.

2. Človek, dokler kuha sovraštvo, je pred Bogom ostudna stvar. Vse med tem doprinesene dela tudi naj žlahnejše, naj ostrejšje, čednosti naj imenitnejše, so brez vsega zaslužjenja za večnost, to je, pri sodbi mu jih bo Bog tako malo urajtal, kakor da bi jih ne bil nikoli doprinesel. Sv. obhajila, katerih je med tem opravljal, ako je po zvijači od spovednika odvezo zadobil, so goli ropi Božji, ki ga potiskajo naravnost v pekel, in Božja pravica ga bo nespokorjenega brez vse milosti pahnila v nesrečno večnost, kjer se bo na vse veke pokoril. Te resnice nas zagotavlja sam Jezus Kristus po neki evangeljski priliki: „Nebeško kraljestvo“ — pripoveduje Zveličar — „je podobno kralju, kateri je hotel obrajt delati s svojimi hlapci. Ko je pa začel rajtati, je bil pred njega postavljen eden, kateri mu je bil dolžen 10000 talentov, kér pa ni imel, s čem plačati, je ukazal njegov gospod prodati njega in njegovo ženo, in njegove otroke in vse, kar je imel, in poplačati. Hlapec pa je padel na kolena in ga je prosil rekoč: Poterpi z menoj, in vse ti bom povernil. In gospod se je usmilil tistega hlapca, in ga je spustil in mu je dolg odpustil. Spred njega idši pa je tisti hlapec našel enega svojih sohlapcev, kateri mu je bil dolžen sto denarjev, in ga je zgrabil in davil, rekoč: „Placaj, kar si dolžen. Tedaj je njegov sohlavec pred njega padel in ga je prosil, rekoč: Poterpi z menoj in vse ti bom povernil. On pa ni hotel; temuč je šel in ga je vergel v jeco, dokler

ne bo splačal dolgá. Ko so pa vidili njegovi sohlapci, kar se je zgodilo, so bili silno žalostni, ter so šli in povedali svojemu gospodu vse, kar se je bilo zgodilo. Tedaj ga je poklical njegov gospod in mu reče: Hudobni hlapec! ves dolg sem ti odpustil, ali nisi bil torej tudi ti dolžen usmiliti se svojega sohlapca, kakor sem se tudi jaz tebe usmilil? In njegov gospod se je razserdil in ga je izdal trinogom, dokler ne bo poplačal vsega dolga. Tako bo tudi moj nebeški Oče vam storil, ako ne odpustite vsakteri svojemu bratu iz svojih src!“

— Tako sklene Jezus to priliko. Res, strašna je odsodba Božja! Sovražniki, ki odpustiti načete in sovraštva na mesce in leta kuhate, tresite se, zakaj večnemu terpljenji boste izdani enako unemu evangelijskemu hlapcu! Kristjanje, nikar tedej ne dajajte prostora sovraštvu, ampak odpuščajmo si radi po zgledu našega Zveličarja, ki je tudi na križu prosil za svoje morivce; odpuščajmo si radi po zgledu sv. Štefana in vseh svetnikov božjih, ki so ljubili sovražnike, dobro storili tim in molili za te, ki so jih preganjali, obrekovali in morili. Toda, marsikdo mi bo vtegnil v besedo seči, rekoč: Svetniki so vse to storiti vtegnili, jaz pa sem slaboten človek, in tega spolniti mi ni mogoče. Takim pa povem v posnemo en zgled povzet ne iz djanja svetnikov, ampak iz vsakdanjega življenja. Nek bogat fabrikant v mestu Ajačio, na otoku Korsika, Bordano po imenu, je iz golega suma od svoje hiše sramotno odpodil svojega vratarja Benedeta Torcelita. Z vso svojo družino pregnani in pred svetom očernjeni vratar je bil zdaj v velikih stiskah, prisiljen je bil beračiti. Nekega dne, ko je po gozdu suhih derv iskal za kurjavo, sreča svojega poprejšnega gospodarja, ki je lovil divjo zverino. Nesrečni vratar pade pred njim na svoje kolena, ga prosi za odpuščanje, mu terdi svojo nedolžnost, in ga prosi milosti za se in za svojo prerevno družino; toda gospod Bordano ga gerdo križem pogleda in mu celo žuga ga ustreliti, ako ne neha ga nadlegovati. Ves žalostnega serca se ubogi Benedeto odtegne še bolj globoko v temni gozd. Bordano, ki si ni bil še nič divjачine nastrelil v svojo veliko nevoljo, sklene se verniti domú, kar zagleda divjega tiča, ga ustreli, pade pa ravno na germ neke stermine, in ker je prečversto segal po vpljenji zve-

rini, se mu zderza po stermem v globočino, v kateri se zdaj znajde vès pobit, kervav in omamljen. Preteklo je nekaj časa; Benedeto pride do tega kraja. Ko vidi v tej globočini omamljenega in pobitega svojega nekdanjega gospodarja, ki ga je brez vsega uzroka pripravil na beraško palico, in malo časa poprej s puško vanj meril, — se nikar ne razveseli, nikar ne sklepa se maščevati nad njim, marveč on ga z veliko težavo iz jame spravi, mu rane poveže, si ga obloži in ga naravnost nese na njegov še precej daljni dom. Pridši pred njegovo hišo ga odloži. V tem hipu se zavede, odpre oči: „O moj Bog!“ izdihne, „kje sem?“ — „Ste pred hišo Petra Bordona.“ — „In ti, moj odrešenik kdo si?“ — „Jaz sem Benedeto Torceli.“ — Benedeto Torceli si? — mogoče, da ti si me rešil, katerega sem pregnal, preganjal in do smerti sovražil?! Res, tvoj hudi sovražnik sem bil, ali od zdej naprej bodem tvoj naj boljši prijatelj, tvoja gotova podpora!“

In tako se je zgodilo. Kristjanje, tako imamo tudi mi storiti. Vsaki izgovor o tej reči je prazen, ker Bog vsakemu gnade dá, da vse to spolnuje, kar nam zapoveduje po svojih zapovedih.

Sklep.

Ker tedaj iz sovraštva za čas in večnost toliko slabega izvira, si moramo odpustiti, toliko več, ker ne vemo ne ure ne dneva, kedaj da nas Bog k sodbi pokliče. Pripoveduje se od dveh žen naslednje. Te ste se bile skregale in ste več časa v sovraštvu živele. Ena nju bolj vlažna sklene pa svojo sovražnico za vso zamero prositi. Bil je ravno praznik; ženi med drugimi greste k sv. opraviilu, kar se srečate ravno pred cerkvijo. Sosea skesana svoje pregrehe hitro stopi k svoji sovražnici ter ji reče jo primši za roko: „Ljuba moja, odpustive si, bodive si kot nekaj dobre prijateljci!“ — „Kaj praviš?“ — ji una raztogotena odgovarja — „Jaz naj ti odpustim, jaz naj na vse krivice pozabim?“ — „Ne, ne, na vekomaj ne!“ — Tako ji odgovori žena še sovraštva polna in, groza, pri tej priči se mervta na tla zgrudi. Velik strah je vse presunil, ki so bili tega pričujoči, ali so o tej prigodbi pripovedovati slišali. Tako oplašeni so vsi sosedje, do zdej

v sovraštvu živeči, eden drugemu v roko segali in si odpuščali iz vsega serca.

Kristjanje! odpustimo si tudi mi, ako smo kedaj med seboj kaj imeli, da nas tatinska smert v sovraštvu ne zasaci. Odpustimo si, rečem v imenu Jezusovem! ki pravi: „Ljubite svoje sovražnike, dobro jim storite, kateri vas sovražijo, in molite za te, ki vas preganjajo in obrekujejo; da boste otroci svojega Očeta, ki je v nebesih, ki dá svojemu solncu sijati na dobre in hudobne, in dá dežiti na pravične in krivične“. (Mat. 5.) In glejte, kakor je sv. Štefan v smertni nevarnosti vidil Jezusa ob desnici božji stati, ga bomo tudi mi po našem ločenji od tega svetá vidili in ga vživali v nebesih, ako bomo po Njegovi zapovedi živeli, si odpuščali, se ljubili kakor prijazni otroci ene družine. Še dans torej si hočemo odpustiti vse nasprotnosti, ako so se kedaj med nami pripetile, še dans se hočemo za zamero prositi in se kot bratje in sestre Kristusove poprijazniti. Pač, takó naj se zgodi! In le tako bomo učenci Jezusovi, bomo tovarši sv. Štefana, bomo otroci nebeškega Očeta in erbi nebeškega kraljestva. Tebi pa, o prvi mučenec Kristusov, se priporočamo, da nam sprosiš k vsem temu potrebne pomoči od zgorej! Amen.

Pridiga za poslednjo nedeljo starega leta.

(Oh koliko je Bog za nas storil! gov. J. F—i v Gorici.)

V v o d.

Popotnik, ki se podviza v namenjeno deželo pridši na goro, se vstavi, se vsede, da se nekoliko oddahne. Z veseljem in z hvaležnostjo se spominja svojih dobrotnikov, ki so mu bili v sili in potrebi neogibna pomoč. Skerbno prevdarja, kod in kako da je popotoval.

Kristjanje! Enaki potovavci smo tudi mi vsi. Mi popotujemo po tej dolini solz v neizmerno in neskončno večnost. Trudni dolgoletnega potovanja omagujejo že nekteri izmed nas pri robu temnega groba. Mi vsi pa smo danes dospeli verh griča zadnje nedelje leta 1860. Treba toraj, da se za ne-

koliko časa vstavimo in preudarjamo o naši poti preteklega življenja, kdo da je bil in je naš naj večji dobrotnik. Oh naš naj miliši dobrotnik je bil Bog, neskončno usmiljeni Oče v nebesih. Koliko da je Bog za človeka storil iz gole milosti, ni tako lahko naštet, ali kaj? saj je tega nemogoče zapopasti. Zatorej se hočemo spominjati le bolj očitnih milost Njegovih do nas. Naj vam jih za dans razložim vsaj naslednje:

1. Bog nas je žlahnih stvaril.
2. Bog nas je po svojem Sinu odrešil.
3. Brez našega zasluženja nas je dj al v naročje katoliške cerkve.
4. On nas je izročil varstvu posebnemu in nas previdel z vsem potrebnim, in
5. Bog je za nas tudi nebesa stvaril.

O angeli božji, ki gorite preserčne ljubezni do Boga, podpirajte nas s svojo priprošnjo, da se tudi mi unamemo božje ljubezni po današnjem kratkem premišljevanji! — V imenu našega Zveličarja Jezusa Kristusa.

R a z l a g a.

1. Vse, kar je v nebesih in na zemlji je postalo na Vsegamogočnega „bodi“. Bog je rekel: „Bodi svitloba! bodi terdina! Naj se stečejo vodé v en kraj!“ In tako se je koj zgodilo. Bog je dalje rekel: „Naj bo zemlja obraščena! Naj bo solnce po dnevi, luna ponoči! Naj rodijo vode lazečo žival; naj bodo ptice pod nebom, naj rodi zemlja živino in laznjino po njih plemenih!“ In kakor je Bog hotel, je stvar za stvarjo postajala. Bil je v šestih dneh celi svét, prežlahno opravljen. Toda človeka ni bilo še na zemlji. Konec vsega stvarjenja se napravi tudi človeka stvariti. In kako? Ali je kot pri drugih stvareh tudi zdaj rekel: „Bodi človek!“ in človek je postal? Nikakor. Bog je rekel: „Naredimo človeka!“ Zdaj se, po nauku cerkvenih učnikov, Bog v treh osebah sam seboj posvetova, kako naj bi človeka stvaril! Naredimo! kaj? naredimo človeka; kako? po svojem obrazu, po svoji podobi! In glejte, naredil je človeško podobo iz ila in udihn il je v njo dušo po svoji podobi, dušo neumerjočo, z umom, pametjo in voljo previ-

deno. O prevelika čast, vrednost in prednost človeka! Vsem stvarjem živim in neživim je Bog svojo lepoto udelil; milijone svetih telés je pripel na neizmerni obok nebeški; dal je ljubeznivo podobo cvetlicam in drevju, storil je krasne in veličanske postave leva, slona in risa, — pa človeka je stvaril po svojem obrazu, po svoji podobi, to je, dal mu pamet, um in voljo, lastnosti dušne in telesne, ktere ga čez vse stvari na zemlji povzdigujejo in Bogu nar svetejšemu in nar modrejšemu podobnega delajo. Prevdarite tedaj iz tega, o kristjani, ali ni Bog za nas veliko storil že v začetku svetá? Pač mi moramo, prevzeti od prevelike milosti božje do človeka, s kraljem Davidom zaupiti: „Kaj je človek da se ga spomniš? ali sin človeka, da ga obiščeš? Ti si ga malo manjšega memo angeljev storil, s častjo in veličastvom obdal“ Ali še večja milost božja je zablíščela v našem odrešenju.

2. Nar imenitniše stvari so angeli; oni so žlahtnejši memo naj bolj imenitnega človeka na zemlji. Nekteri iz med njih se pregrešé in se silno Bogu zamerijo. Bog jih zaverže in angeli, pred čisti duhovi, postanejo zdaj gerde spake, kterih osoda je in ostane na veke strašna poguba. — Tudi človek nar lepša stvar na zemlji, se pregreši. Zoper božjo voljo je prepovedanega sadú. Bog ga kazni, spodí ga toraj iz prelepega raja, obsodi ga k težavnemu delu, k velikim skerbém in nazadnje tudi k telesni smerti. Ne manj, vreden je bil pogubljenja večnega enako zaverženim angeljem. In ali se je tudi to zgodilo? Ne ne! Zagrešenemu človeku koj svojo pomilostenje naznanja, On mu obljublja Odrešenika. Štiri tisuć let je preteklo in Zveličar se rodi. In kdo je nek ta, ki pride nas rešit? Ali si ti o Kerub? ti o Seraf? ali kdo drug iz med vas, vi angeljski kori? Začudite se vse stvari nebeške in pozemlske! Človeka rešit ne pride noben čistih duhov angeljskih, ampak sam Sin božji, edinorojeni od Boga Oceta stopi iz nebes na ta svét, postane človek, prebiva med zagrešenim ljudstvom celih 33 let, On uči, svari, razodeva nevtrudljivo edino zveličansko pot v nebesa. In da bi grešni človek očiščen večno živel, se podloži nar strašnejšim mukam neusmiljenih trinogov, ki ga bičajo, s ternjem kronajo, in na zadnje na križu umorijo. Sin božji je svojo kerv do

zadnje kapljice za nas prelil. In kaj? semkaj se ozri o človek na podobo božje martre in poglej svojega Odrešenika vsega kervavega, ranjenega in umorjenega na sramotnem lesu. On je terpel in umerl, da ti vekomej živetu zamoreš. O prevelika milost božja: angele zaverže, človeka pa umiva v neprecenljivi kervi Svojega lastnega Sina!

Ni še zadovoljen, da nas je Bog tako žlahno stvaril, tako drago odkupil, On nas je tudi brez našega zasluženja v naročje katoliške cerkve djal.

3. Petdeset let po Kristusu je sv. Marka evangelist oznanoval sv. vero v našem bližnjem Ogleji. In iz tega mesta, nekdam naj bolj slovečega za Rimom je prisijala naši deželi luč zveličanske vere. Hvala večna, da smo kristjani in scer katoliški kristjani. Ali kaj, ali ni vse eno, si jo bo kdo mislil, ali ni vse eno, biti katoličan, luteran, turk, jud ali nevernik? Ne, ne, ljubi moji! ni vse eno v kakoršnej veri da se človek nahaja. Zakaj od toliko v poglavitnih členih zlo razločnih vér zamore le ena sama prava biti, ki nas učí Bogá prav častiti in moliti; in od toliko med sebó nasprotnih cerkev zamore tudi le ena cerkev biti, ktera je Bogu dopadljiva in nas po pravi poti vodi v nebesa. In ta edino zveličavna cerkev — edino — prava vera je ravno katoliška, kakor jo po znamenjih poznamo. Zunej katoliške cerkve je vse v temi, na poti večne smerti. In koliko ni otrok temne noči! Vseh ljudi število na svetu je čez 1000 milijonov, katoliških kristjanov se šteje nekež čez 172 milijonov; tedaj je drugovernikov čez 828 milijonov, ki kakor zgubljene ovčice, ločene od svojega pravega pastirja, tavajo po gosti tmuni ali se, bi rekel, sušijo kakor odcepljene veje od debla. Oh koliko tavžent jih je, ki niso nikoli slišali izreči presladkih imen Jezusa in Marije; ali ki oslepljeni te presveti imeni gerdijo in preklinjajo, ki se v svojih revah in težavah ne znajo potolažiti ne z Bogom ne z drugo resnico sv. vere, ki marveč brez vse tolažbe, brez prave ali brez vsake vere skoz in skoz svojim strastim udani se pogrezajo iz ene hudobije v drugo, in se tedaj pogubljajo casno in večno. Peljal bi vas tje na Kitajsko, da bi vidili, kako ondi brezusmiljeni ajdovski starši svoje novo-

rojene deteta, ki jim niso po volji, mečejo živini v jed ali pa jih potapljaajo v vodi. Ali ni to zgrozljivo? Pač žalostno je več ali manj po vseh deželah, kjer ne sije prava luč Kristusove vere. Naša prevelika sreča je tedaj da smo katoličani v naročji sv. katoliške cerkve. Med tem ko drugoverni veliko dušne lakote terpijo, nam pa Bog obilnih gnad deli po sedmerih sv. zakramentih za vse potrebe našega življenja. O kolikokrat nam ni Gospod Bog že odpustil naše grehe v zakramentu sv. pokore, kolikokrat nas ni že nasitil s svojim lastnim presv. telesom pri svoji sv. mizi! O kolika sreča! o kaka gnada, da prebivamo kot pravi katoličani v naročji katoliške cerkve! Kako smo nek te prevelike sreče vredni postali memo toliko in toliko milijonov ljudi? Ali smo bili čistejši v spočetji ali rojstvu? Ali smo bili hitrejši in obilniši v zasluženjih vsakdanjih? Odgovorim s sv. Avguštinom, ki pravi: „Ne najdem nobenega zasluženja v meni, po katerem bi bil vreden postal, da si me ti, o Bog, občemu poginu človeškega roda odtergal in me poklical k večnemu Zveličarju“. Priklonimo se torej, o katoliški bratje in sestre! trikrat milostivemu Bogu; zakaj iz gole milosti, brez našega najmanjšega zasluženja nas je djal v naročje edino-zveličanske cerkve. — Rekel sem tudi, da Bog nas je posebnemu varstvu izročil in nas previdel z vsem potrebnim. Ta je četrta milost božja, katero dans premišljevali hočemo.

4. Kakor je Bog mladega Tobija očitno in očetovsko spremljal po nadangelu Rafaelu v daljno Medijo in ga po njem srečno pripeljal na dom; tako je tudi vsem nam pridružil nevidno varstvo svojega angela, naj bi nas spremljal, naj bi nas varoval skerbno in zvesto do groba po vseh potih našega življenja. O koliko dobrot nam ni že došlo po angelu varhu! Ali pa, da se nisi končal v svojih nevarnostih, da si srečno ubežal svojim zvijačnim sovražnikom telesnim kot dušnim, kratko reči, da si se nepokvarjen obvaroval na duši in telesu, komu se imaš zahvaliti? Ne tvoji modrosti, ne tvoji kreposti. Zahvaliti se imaš edino milostivemu Bogu, ki je svojim angelom ukazal, naj te obvarujejo po vseh tvojih potih. Znabiti bi

bil že zdavnej zgorel v uni nevarnosti ognja, ali se pobil gredé po uni gredi, ali se utopil v uni vodi, ako ne bi bil imel na strani angela varha, ki te je zvesto občuval po goli milosti božji. O neskončna milost božja! In kaj? kdor nam je dajal v preteklih letih vsakdanjega kruha? Kdo je naše polje ogreval z žarkim solncom, kdo polnil klasje z rumenim žitom in grozdje z okrepčavnim sokom? Kdo je dajal moč našim žilam, našim udom, da smo si zamogli služiti potrebnega živeža? Kdo drug, kot vsega-mogočni Bog, od katerega vsak dober dar izvira. O neskončna milost božja! — Ali utegnil bi si jo kdo misliti: Vse to je prav, ali vender mene je zadelo v preteklih letih mnogo nesreč. Sam sem bil vedno bolan, po kugi mi je pocepala naj boljša živina, toča mi je večkrat polje pobila, in oh še veliko drugih križev me je zadelo. Hudo-bni jeziki so me ob čast pripravili, latje mi premoženje odnesli. Kratko reči: reve in težave so me povsod spremljevale. Moj Bog, ti si bil v preteklih letih res name pozabil! — Kaj pa še o človek, da je Bog na te pozabil. Zagotovim te marveč, da ti je Bog veliko več dobrega storil, kot pa tvojemu sosedu, kteremu je vse obilno podaril. In veš zakaj? Zató, ker po revah in težavah, če si jih le radovoljno prenašal, te je Bog čistil tvojih grehov, které bi bil sicer v hudih vicah pokoriti moral; po križih ti je sercé odtergal od posvetnega in ga obračal proti večnemu; po poti križa ti je dajal nar lepših priložnost si naklanjati prav obilno zasluženj za svete nebesa. In vse to ali ni prevelika milost božja? Oj vi vsi, ki ste v preteklih letih zdihovali in se solzili pod jarmom rev in težav, spoznajte z hvaležnim sercom, da se vam je Bog ravno po križih neskončno milostivega skazoval. Da bi bili le vselej radovoljno tajistega prenašali! večno srečni bi bili unkraj groba; zakaj: Bog je za človeka stvaril tudi prelepe nebesa.

5. Pa kakšne nebesa je Bog za nas stvaril? Kdo nam jih popisati zamore? S kom se one prilikati dajo? Kristus primeri nebesa z gostijo, kjer izvoljeni večno veselje uživajo. Prilika jih tudi sv. pismo z zakladom, katerega

môli ne snejo, rija ne zgloda, tatje ne ukradejo, imenuje jih rajsko sladkost, dragi biser itd. Primeri jih s kraljestvom, s prestolom, s krono, z mestom, ki je iz zlatá, dragih kamnov in biserov sozidano, prelepo okinčano in sladki mir uživa. Toda vse te prilike pozemeljske nam le revno pred oči postavljajo krasoto in bliščobo nebeških širjav. Torej naj bolje rečem s sv. Pavlom: „Nobeno okó ni vidilo, nobeno uho ni slišalo, in nobeno sercé ni občutilo, kar je Bog pripravil tem, ki ga ljubijo“. Ali ni tudi prevelika milost božja, ki nas hoče po smerti v tako prežlahno prebivališče sprejeti? Čudimo se tedaj nad neskončno milostjo božjo, ki je za nas toliko storila, kakor smo dans z božjo pomočjo slišali.

S k l e p.

V življenji sv. Domine beremo med drugim naslednje. Ta svetnica je prav pogostoma sv. pismo brala in premišljevala. Nekega dné jo najde njen spovednik vso zamišljeno in oblito s solzami. In ko pogleda v njeno knjižico, ktero je imela pred seboj, ter vidi, da povsod, kjer stoji zapisano imé Boga, je polito s solzami in skorej raztergano, — jo ves zavzet popraša, kaj da neki to pomeni? Na kar mu sveta Domina takole odgovori: Duhovni oče! kako zamorete vi to uprašati? Ali je kej svetejšega nad presvetim imenom božjim. Naj bi jaz to presv. imé imela slišati, ali brati in bi se zraven ne spominjala tudi neskončne dobrote, nezmerne ljubezni svojega Boga, s ktero me je stvaril, odrešil, s ktero mi neizrečenih milost podeluje, s ktero me vsaki dan krepča, me živi in oblači, me vodi prav po očetovsko? Kako? to presv. imé ne bi imelo vredno biti, da ga jaz polivam s solzami, z gorečimi solzami svoje ljubezni, svoje hvaležnosti, svojega veselja in svoje otroške udanosti? Globoko ginjen je duhoven svetnico te besede govoriti poslušal in občutil se je čedalje bolj vnetega od enake ljubezni in hvaležnosti do Boga. Kristjani! kako se pa mi počutimo, potem ko smo dans premišljevali neskončne milosti božje do nas? Ali ne kipijo naše serca ljubezni in zahvale naj bolj goreče do Boga? — O angeljski kori priklonite in zahvalite se v našem imenu trikrat

svetemu Bogu! Vse stvari v nebesih in na zemlji zapojte z nami: Te Deum laudamus! Te častimo, hvalimo, na vse veke! Amen.

Pridiga za novo leto.

(Kaka je bila minule, kaka bode prihodnje dni? gov. J. F. v Gor.)

V v o d.

Čas se hitro, hitrejšje mimo ptice pod nebom odteka v neskončno morje večnosti. Staro leto se je poslovilo o polnoci za vselej in že stojimo dans na stopnji novega leta 1861. Tako si v roko sega leto letu, in človeka vedno naprej pomika, ga spreminja iz deteta v mladenčca, iz mladenčca v moža, iz moža v déda, ki komaj diha sebi in drugim v nadlego. In kdo vé, da ne bo komu iz med nas v tem novem letu, znabiti tebi mladeneč, ali zala deklina, ojstri sodnik na vrata poterkal in te k sodbi poklical na obrajt? Zakaj pred smertjo ni noben varen, ne stari ne mladi, ne plemenitaš, ne berač. „Vi ne veste ne ure ne dneva“ (Mat. 25). Zatoraj bi prav malo marali za svoje zveličanje, ako bi brez vsega ozira na Boga, na dušo, na večnost vedno le v posvetne opravila zamišljeni, noč in dan z nepovračljivim časom dirjali, dokler nam bleda smert smertne kose ne nastavi. Po taki poti bi se postavili v nevarnost večne pogube. Take prevelike nesreče se ogniti smo se zadnjo nedeljo starega leta z hvaležnim sercom ozirali na Boga, premišljevale Njegove prevelike milosti do nas. Dans pa se hočemo ozreti na stan svoje duše in toraj prevdarjati:

1. Kako smo v preteklih letih Bogu služili,
2. kako imamo zanaprej Bogu živeti?

O Marija, ki si nam Jezusa rodila, o Jezus, ki si se današnji dan obrezati dal, bodita moja potrebna pomoč v kratkem času našega premišljevanja!

Razlaga.

Po vsej pravici bi morali našemu Bogu, ki se je do nas vselej kot naš nar dobrotljivši in neskončno usmiljeni Oče

skazal in se vedno skazuje, udani biti iz vsega serca, iz vse svoje pameti in moči; pač mi bi mu morali vse darovati, kar smo in imamo; zakaj On je za nas neskončno dobrega storil. Kristjanje! kaj smo pa mi za Boga storili v preteklih naših letih? Ozrimo se nazaj in prevdarjajmo stan svoje duše. Poprašajmo svojo vest, kaj da nam ona pravi, kako smo bili Bogu za prav udani, ali smo mu služili tako, kakor On od nas tirja. Najprej uprašam vas, vi očetje, matere? ali ste bili svojim otrokom v lep zgled in posnemo? ste jih s potrebnim naukom podučevali, jih svarili pred grehom, jih kaznovali po vrednosti, itd.? — Sinovi, hčere! Naj pa vas zdaj uprašam: Ali ste vselej svoje starše ljubili, spoštovali in slušali? Ste jih slabotne in ostarele s potrebnim previdjali, ste ranjcih voljo zvesto spolnovali? — In vi mladenči, deklina! ali ste v skušnjavah k Jezusu in Mariji pribeževali, ste se ogibovali zapeljivcov in brezbožnih priložnost? ste ljubili čistost in nedolžnost svojega serca? — Tudi k vam se obmernem gospodarji, gospodinje! in recite mi, sploh vsi naprejpostavljeni! ali ste po svoji moči skerbili za dušni in telesni blagor svojih podložnih, ste jih z svojim lastnim zgledom spodbadali k vsemu dobremu, k časni in večni sreči? — Kaj ste pa vi počeli, hlapci, dekle, služabniki! Ste bili svojim naprejpostavljenim pokorni zavolj Boga, ste jih zavolj Boga spoštovali in ljubili kakor očete in matere? ste jim bli zvesti in podložni, kakor vas sv. vera uči? — In vi delavci in najemniki, rokodelci in barantavci! ali ste pridno svoje dela opravljali? ali ste se zvesto med delom Boga spominjali? ali ste serčno pohujšljive tovarše syarili in učili? Kako ste se tedaj obnašali, recite mi? Da, povejte mi tudi vi, oh bolni, revni in preganjani! ali ste poterpežljivo prenašali vse od Boga vam naložene križe? Ali niste tlačeni obupovali ali se hudovali? ali niste preklinjevali svoje revščine, tudi ne se maščevali nad svojimi sovražniki? Ali vam ničesar ne oponaša vaša vest? — Keršansko-katoljski otroci, kakoršnega koli stanú, vsake starosti! ali vam terdi vaša vest, da ste vselej bili sv. cerkvi udani, jo ljubili, od nje z vsem spoštovanjem govorili, jo vpricho posvetnežev zagovarjali, jo podpirali, za njeni blagor molili, kratko reči: Ste jej bili v vseh rečeh udani kot so

udani dobri otroci svoji preserčni materi? — Tedaj odgovorite o kristjanje! odgovorite, kaj vam pravi vaša vést? Ali nam pravi, da smo res tako živeli na zemlji, kakor je božja volja v nebesih? — Oj nam, oj nam! Vést se nam zbuja, kot strahovit sodnik nas napada in pika, rekoč: Bog te je stvaril po svoji podobi, ti pa si jo pačil že od mladih nog s svojimi skrivnimi in očitnimi grehi. — Bog te je odrešil po svojem lastnem Sinu, ti pa Njegovo presveto kri z nogami teptaš, ga na novič križaš (Hebr. 66.) in preganjaš s svojim ostudnim življenjem. Bog te je brez tvojega zaslužnja v naročje sv. katoliške cerkve djál, pravi vést, ti pa se je sramuješ, njene zapovedi obrekuješ in jih nikar ne spolnuješ v pohujšanje svojega bližnjega, malo ti je mar za sv. mašo, za božjo besedo, za svete zakramente, za vse, kar ti ona v tvoje zveličanje ponuja. Bog te je tolikrat opominjal po svojem angelu, pravi vést, ti pa si vse presliševal, Bog te je tolikrat napeljeval k dobremu, ti pa si se branil in si hodil termasto le svojo spačeno pot. Bog te je z vsem potrebnim obilno previdel, ti pa si obračal božje dobrote v žaljenje Njegovo: si pijančeval, si prešestoval. O nesrečnež, o nehvaležnež! ali tako si dobrote božje obračal? Tvoja pregerda nehvaležnost upije za maščevanje do neba! Tudi je Bog nebesa za te stvaril, — ti očita še tvoja razdražena vést, toda za nebesa ti je bilo do zdaj malo ali nič mar, ker iskal si le minljive in nečimerne reči tega svetá, bil si enako kertu, ki vedno po zemlji rije, brez ozira na večnost, kakor da bi ti bilo vedno tukaj na svetu ostati. — Kristjanje! Ali nam vest res to, ali kaj takega in enakega očita? Trikrat gorje nam! če smo res po taki poti hodili. Naša duša ni bila v stanu gnade božje; mi smo bili otroci prekletstva, sovražniki prelepih nebes; veliko žlahtnega časa smo potratili; namesto Boga smo sledili hudica; po široki poti smo se polzili v večno pogubljenje. Ali še hujše gorje nam bo, ako se bomo tudi zanaprej te pogubljive poti deržali. Kdo toraj ne povzame iz tega, da nam je velika sila z novim letom se novega življenja lotiti. Pač lotiti se moramo takega življenja, ki bo Bogú v čast

in slavo, našim dušam pa v blagor in zveličanje. Preudajmo torej še na dalje, namreč: kako imamo v novem letu Bogu živeti.

2. V življenji sv. Ignacija Lojolanskega beremo, da, ko je on svoj duhovne sinove razpošiljal, naj grejo pridgvat na vse kraje svetá, jim je posebno priporočeval, rekoč: „Vse k večji časti božji in dušam v zveličanje“. In ravno to vam tudi jaz danes za novo leto priporočam: Storite vse, karkoli bote zanaprej storili, k večji časti božji in svojim dušam v časni in večni blagor.

Z novim letom začnemo novo življenje, z novim življenjem se pa tudi osnova novo terpljenje, veliko truda in skerbi, mnogo rev in težav. Vi starši bote tudi zanaprej imeli skerbeti in čuvati nad svojimi otroci; marsikaki las se vam bo skrivil ali pobelil v skerbéh; pa naj bo vse k večji časti božji. Vi naprejpostavljeni bote zavolj spolnovanja svojih dolžnost marsikakih zopernost prestajati imeli od svojih podložnih, pa naj bo k večji časti božji. Vi podložni, delavci, kmetje, boste zanaprej kakor do zdaj na vse zgodaj ustajali, delali v potu svojega obraza, prestajali veliko truda in težave, vročine in mraza, lakoti in žeje; pa naj bo vse k večji časti božji. Ve ženske bote po navadi vodo nosile, po hiši pospravljale, živino gleštale, bote pometale, kurile in potikale itd. Res priproste so vaše opravila, skorej nevredne, da vam jih tu naštejem, toda storite jih k večji časti božji. Vi reveži in zapuščeni, boste mnogokrat lakote terpeli, po okrepčavni pijači hrepeneli, pa je ne bote dobili, marveč bote v dar prejeli marsikako pikavno besedo. Revno pač bo tudi zanaprej vaše življenje! Pa naj bo vse k večji časti božji. — Sosedje! znabiti, da vam bo vaš nevošljivi sosed nepokoj delal, vas pikal in obrekoval. Toda vse ž njim poravnajte modro in vlažno, in tako bo tudi k večji časti božji. Kratko reči: Vse, česar koli se bomo lotili, delati, opuščati, ali prestajati imeli, naj se zgodi, o Bog! k tvoji večji časti! In blagor bo našim dušam. Mi bomo vse obračali Bogu v čast in Bog bo pa našim dušam vse obrnil v zveličanje. Pesniki pripovedujejo od nekega kralja,

da se je vse v čisto zlató koj spremenilo, česar koli se je s svojimi rokami dotaknil. To je gola pravlica, ali gotova resnica je, da se nam bo vse spremenilo v zasluženje za svete nebesa, ako bomo v stanu gnade božje se znajdsi vse k večji časti božji obračali, živeli. „Nar prostejše dela“, pravi sv. Anzelm, „ako se iz ljubezni do Boga doprinašajo, so zlate in božje“.

Ako je tedaj temu tako, vas prosim v imenu Boga, ki vas priserčno ljubi, vas zarotim v imenu duše, ki je za nebesa stvarjena, vas opominjam iz goreče ljubezni do vašega Zveličarja z besedami sv. Paula: „Ali jeste, ali pijete ali kaj drugega delate, vse k časti božji delajte“. To sveto sporočilo si vcepite v svoje serca, ono naj bo vaše zvesto vodilo vse dni vašega prihodnjega življenja.

• S k l e p.

Ko je kralj David premišljeval svoje preteklo življenje, ter se spomnil dveh svojih velikih grehov, globoko ginjen zdihne iz celega serca: „Usmili se me o Bog po svoji veliki milosti!“ In ko se je pri vseh naj boljih sklepih slabotnega čutil, da se stanovitnega ohrani v gnadi božji, je milo prosil pomoči od zgorej: „O Bog pridi mi na pomoč, teci mi pomagat!“

Kristjanje! Premišljevali smo dans naš dušni stan preteklega časa, in vestno moramo obstati, da smo se prevelikokrat pregrešili zoper Boga, našega milega dobrotnika. Vseh grehov bi se bili z božjo pomočjo lahko obvarovali, toda bili smo preveč zanemarni; mi smo Boga z zavestjo žalili. Oh to nas zdaj greva, oh greva nas iz vsega serca. Zatoraj, Oče nebeški, odpusti nam, zbriši nam število vseh naših grehov! — Ni dvomiti, ljubi moji! da bi nam Bog ne odpustil, ako se le zanaprej odpovemo grešnemu življenju in Njemu stanovitno služimo. Tako živeti v službi božji smo si mi ravno dans terdno naprejšeli. Toda, kdo se ne počuti slabotnega v izpeljavi svojega še tako serčnega sklepa? Kdo ne čuti v sebi slabo poželenje, kdo ne vé o satanskih zvijačah in kdo ni že skušal, kako težko da je v gnadi božji se stanovitno ohraniti v sredi

tako spačenega svetá? — Kristjanje! mi slabotni Evini otroci potrebujemo veliko, veliko pomoči po tej dolini solz. Brez božje pomoči bomo gotovo padli, se pogubljali, bomo bredli po temnih stezah preteklega greha. Zatorej oj vi vsi, kterim je kaj ležeče na zveličanji svoje duše, padite zdaj na svoje kolena, povzdignite svoje oči in roke proti nebesom, ter od Boga, našega premilostivega Očeta, zaprosimo si s ponižnim sercom, Njegove nam neogibno potrebne pomoči:

Veni Creator Spiritus!

Pridi o sv. Duh, razsvetli našo pamet, da se zmodrimo, ogrej naše serce, da zagorimo naj serčneje ljubezni do Boga Očeta, in Sina in do Tebe, da do zadnjega zdihljeja svojega življenja otroci izvoljenja ostanemo! Amen.

Pridiga za božič popoldan.

(Ne zabimo ubogih; gov. J. Š.)

„Ne bojte se, zakaj, glejte oznanujem vam veliko veselje, ker danes vam je rojen Zveličar“. Luk. 2, 11.

V v o d.

Veliki imenitni gospodje vsako leto god svojega rojstva obhajajo, da se prijatli z njimi razveselijo, podložniki pa prijetnih dobrot hvaležno spominjajo. Kralja in cesarja rojstni dan celo kraljestvo lepo obhaja, ter se kraljeve in cesarske veličasti slavno povese. Tudi mi kristjani imamo Gospoda močnega in usmiljenega kralja vseh kraljev, ki je današni dan po človečji natori luč tega svetá zagledal, Jezusa Kristusa, sina božjega in zveličarja našega, katerega sv. rojstvo ravno dans celo keršanstvo obhaja.

Oh, obhajajmo tudi mi ljubi kristjani! častitljivo rojstvo našega odrešenika prav veselo in hvaležno! Posebnost božičnega opravila pa v tem obstoji, da cerkev ta svetek slednemu mašniku tri sv. maše Bogu sporočiti in vernim trojno službo služiti da: polnočnico, rano in pozno, nam v podučenje in premišljevanje trojnega rojstva Kristusovega: večnega iz Boga Očeta, časnega iz blažene device Marije v Betlehemu,

in dušnega, po katerem se Jezus v sercu vsakega kristjana včlovečiti želi. To trojno sv. opravilo tudi opominja, kako bi imeli za preveliko dobroto in skrivnost včlovečenega Sina božjega neprenehoma hvaliti, kako bi brez prestanka za Njegovo včlovečenje v naši duši moliti in skrbeti morali.

Oh kako srečni smo, ki po nauku sv. Pavla Sina božjega svojega vsegamogočnega Gospoda, pomočnika in zveličarja imamo, se lahko v vsaki sili na Njega zanesemo, v vsaki potrebi k njemu obrnemo, in naj si ravno vse mine in nas zapusti, Zveličar naš se ne bo spremenil, ne nas zapustil. Srečen, srečen toraj današni sveti dan, v katerem je bil naš Zveličar rojen. — Da bote pa ljubi moji! današni dan, ki nam je toliko veselja in tolažbe na svet prinesel prav posvetili, vam hočem nek lep izgled faranov iz gornjega Štajera pred oči postaviti.

Vi drugač gornje Štajerce radi posnemljete v obleki in zadržanju, posnemajte jih tudi v tem keršanskem djanju, kterege bote kmalo slišali v imenu novorojenega Jezusa; pripravite se.

Razlaga.

V neki vasi med visokimi planinami, ki se od Marije Celjske proti Šolnigradu razprostirajo, je živel nek siromaški človek teržaškega stanú s svojo ženo in s svojimi štirimi majhnimi otroci prav v veliki nevolji. Akoravno mlad je vendar zmiraj bolehal in si zategadelj ničesar ni mogel prislužiti. Za kruh in za vse druge hišne potrebe je tedaj morala njegova žena skrbeti, kar je ona tudi po mogočnosti z vso potrpeljivostjo prav rada storila. Zdaj pride huda letina, živeš se je podražil, in kakor je v takih letih navadno, zaslužek pa pomanjšal. To vendar še ni bila nar večja nevolja teh zakonskih, ampak neka druga skerb je bila, ki jih je večkrat na tihem zdihovati storila, namreč: gotova na petega otroka. — Marsikteri oče in mati z med vas dobro zapopadeta, kaj hoče to reči: če v miznici kruha zmanjkuje, in nikjer mele ni, gladnih ust pa skozi več prihaja; ni mi toraj treba otožnost teh zakonskih dalje popisovati. Čas jim je pretekal, kakor si ga v takih okolnostih misliti zamoremo, in tako je prišel

tudi sveti navečer, in to sveto noč porodi žalostna in pobita mati svojemu možu petega otroka, ona sama pa mirno v gospodu zaspi in se več ne prebudi. Možu se je čez to jelo nekako po glavi mešati, in je hotel obupati. Kaj je zdaj početi, od kod kruha vzeti? je revež zdihoval. Kaj mi je storiti s to malo siroto, kaj z onimi otroci? in je bitko jokal. Neka stara ženka, ki je pri porodu na pomoč pritekla, stopi k njemu in mu zanimivo takole govori: „Nocoj je sveta noč, Sin božji, kateri je iz ljubezni do nas vseh človek postal, hoče in zamore tudi vam pomagati, in vas gotovo zapustil ne bo; Le verjemite, to noč je zaročniku sv. Jožefu z neomadeževano devico Marijo in novorojenemu Jezusku dosti huje bilo, ko vam. Zaupajte toraj v ljubega Boga“. Mož se nekaj umiri, se vsede k mizi in premišluje, kaj da bo početi. Ko se z jutroma daniti začne, je njegov prvi pot v farovž k duhovnemu gospodu. Pred njimi vse pové, kaj da mu na sercu leži, in prosi za pomoč v svojem revnem stanu. Fajmošter ga ljubeznjivo in z omilovanjem poslušajo, se nekaj časa premišlujejo in potem tolažljivo rečejo: „Ubogi človek, vaša osoda je v resnici žalostna, toda ne obupajte, pomagano vam bo. Pridite dans po službi božji z vsemi svojimi otroci k meni, pa ne zabite tudi novorojenega seboj vzeti. Kaj se bo dogodilo, bote vidili“. — Ob devetih nastopijo fajmošter prižnico in farani so jim na licih brali, da jim nekaj posebnega mora na sercu ležati. Potem, ko so od včlovečenja Jezusa Kristusa govorili, in dokazali, da je ta sad njegove neskončne ljubezni do nas, in tako farane k zahvalni nasprotni ljubezni v besedi in djanju nagovorili, pristavijo: da toto svojo ljubezen in zahvalnost čez to skazati zamorejo, ako se ubogih, posebno zapuščenih otrok usmilijo; ker ja gospod sam govori: da bo to, kar ubogim storimo, tako vzel, kakor bi njemu samemu storili; in ker je posebno zavolj zapuščenih sirot klical: „Kdor enega takega otroka v mojem imenu sprejme, mene samega sprejme“. Ko so na ta način serca svojih poslušavcov zadeli, si malo odahnejo — potem se k ženskam obernejo in z veličastnim glasom takole govoriti jamejo: „Ve matere, ktera z med vas hoče dans silo terpečega Jezusa prevzeti, ta naj pride po božji službi k meni, živega ji hočem

v njeno naročje položiti. Pet ubogih zaglajenih otrok stegujejo k vam svoje nedolžne ročice, — za božjo voljo, bodite njim matere; uzemite v njih novorojenega odrešenika na svoj dom! To je nar lepši božični dar!“ Globoko ginjeni so bili vsi zbrani; nekaj posebnega je bilo na možkih viditi, kar je kazalo, da tudi njih serca niso kamnene. Ženske so si pa svoje slojznate očesa brisale. Fajmošter pa dalje govori: „O Bog, gospod neba in zemlje! kateri sam v jaslicah, ko nezmožno silo in nevoljo terpeče dete ležiš; ne dopusti, da bi se ktera žena zmed mojih faranov taka znašla, ki bi se branila, tebe v teh zapuščenih otrokih sprejeti! O ljubeznjivi Jezus! ki si sicer od ljudeh, pa vendar ne od svoje matere pozabljen bil, daj tem sirotam matere, daj jim smilečne in skerbne očete! Amen“. Tako so končali verli duhoven in polni svetega zaupanja stopijo s prižnice.

Po dokončani službi božji se podajo v svoje stanovanje, kjer jih pet zapuščenih otrok obdaja, pa tudi kmetic skozi več in več prihaja, tako, da so fajmošter primorani srečkati ali lozati, ktera naj otroka dobi. — Novorojeno je ostalo na zadnje. Doslej je bilo v korpači zakrito. Zdaj se pa rjuha odgerne, ali glej o bože dragi! Ko ga kmetice ogledujejo, zapazijo, da je slepo. Vse se ga toraj prestrašijo, misleče, da bi ž njim utegnile svojim možem nadležne biti.

Tako ponašanje fajmoštru stiske nareja, in bati se je, da bo ravno tisto dete zaostalo, ktero nar bolj materinske pripomoči potrebuje. Toda, zdaj stopi neka želarkinja naprej, ktere mož ni ravno bogat bil in reče: „To pa jaz vzamem“. Vi? rečejo g. fajmošter nekaj nevoljno: „Vi imate že tako dovolj otrok in“ — že vem kaj gospod fajmošter reči hočejo, se zavzame želarkinja in poprejme naglo besedo. „Nikar me ne skerbi. Če imamo Jezuščka v svoji hiši, smo dosti bogati, in ne moremo obožati. Ali ni temu tako, naj govoriijo gosp. fajmošter“. — Verlega duhovna solze polijejo, obernejo solzne oči proti nebu in zdihujejo: „Bog vas požegnaj!“ — Nazočne žene, katerim ni nobeno zmed otrok pripadlo, so črez to močno ginjene, in ihté govoriijo: Tudi mi se hočemo vdeležiti tega blagoslova, pristopajo h korpu, in spuščajo v njega svoje darove in denarje. Želarkinja pa vzame veselega obličja slepo

dete, in ga nese kot veliko dragocenost na svoj dom. Ko se tudi druge poslovijo, se zahvalijo pobožni duhovnik večnemu Bogu za to veliko milost, katero je razodel nad njih farani, in vzmes rečejo: „Slava Bogu na višavah, in mir ljudem na zemlji, kateri so dobre, keršanske in ljubeznive volje“.

V celi fari se pa božične praznike nič drugega govorilo ni, kakor od te prigodbe. In dobri fajmošter, kod so koder šli, jih je vse za roko lovilo, kuševalo in jim hvalo dajalo. To so bili božični prazniki, kakih še fara ni doživela.

Zdaj pa še vam nekaj od ptičjega božiča povedati moram, in sicer: V severnih krajih Švedskega imajo lepo navado, da vsak kmet si nekoliko snopov svojega žita ne-omlačenega do božiča ohrani. O božiču postavijo kmetje te snope okoli svoje hiše, in nobeden ne opusti te lepe šege, ki so jo ohranili po svojih starih očetih, in ki je vredna, da bi bila izgled vsem kmetovavcom. Ubogi ptički, katerim se po zimi huda godi, priletajo od vseh krajev, in se veselijo milošne, ki jo jim darujejo usmiljeni ljudje. Ako vprašaš kmeta, zakaj cele snope razpostavljajo ptičem? ti enoglasno odgovarjajo vsi: „Vse se veseli ta čas, ko praznujemo spomin rojstva Kristusovega; naj se tedaj tudi ptiči veselé, ki prepevajo slavo božjo v spomladi, poletu in v jeseni“.

Ne mislite ljubi moji! ko vam to lepo navado švedskih kmetov do ptičev pripovedujem, da bi tudi vi kaj takega storiti morali. Tega od vas ne tirjam! To pač vas prosim, ne zatirajte in ne spravljajte nam ptičev celo doli, ne lovite jih zdaj po zimi na zanjke in v mreže, po leti pa ne zalezujte njihovih gnjezd. — Brez ptičjega mesa se človek lahko preživi. — Te stvarice ja s svojim petjem razveseljujejo naše serca, in po neskončni previdnosti božji so nam tudi močno potrebne in koristne, ker nam gosence in druge merčese zberajo, da nam preveč ne škodijo.

Posebno pa ne zabite naših domačih ptičev. Kterih pa — bi znal kdo vprašati? Lejte jih, tam pod zvonikom na klopi jih imate. — Da tudi ljudi ptičem primeriti zamoremo, nam pravi pesem od koscov, ki med drugimi verstami tudi govori: „O Juri! ti nemaren ptič, ne poješ danes nič“. Tudi ti tam od zadej na klopi nič več ne pojejo; zakaj petja jim ni več

mar, ker je tudi za nje zima prišla, petje jim je zdaj le prazna stvar. — Kaj pa tedaj? Sveto pismo pravi: „Kdor je vesel, naj poje, kdor pa žalosten naj moli“. In te sirote kako bi žalostne ne bile, ker vidijo, da na svetu ni več sreče za nje, in so primorane vsakdanjega kruha od hiše do hiše iskati in prošiti, ker ravno jih je beseda gospodova zadela: „vboge bote imeli vselej pri vas“.

O kristjani! ne zabimo teh ubogih ptic. In če nismo za nje kakor Švedski kmetje polnega žitnega snopja ohranili, pa še vendar kak denarček v aržetu gleštamo, ki jim ga danes lahko darujemo. „Delajmo si prijatlov s krivičnim mamonom, da, kedar enkrat obnemagamo, nas vzamejo v večne prebivališča“. Če v kerčmo ali v štacuno stopiš, denarja dolgo ne gledaš, ne obračaj ga tudi danes trikrat na okoli, ko si lahko nebesa kupiš.

S k l e p.

„Gospod, če sem kogar ogoljufal, mu štirikrat povernem, in polovico svojega premoženja dam med uboge“: je govoril colnar. Tega, moj brat, moja sestra! jaz od tebe ne tirjam, ampak daj po svojem premoženju, daj iz keršanske ljubezni: Imaš mnogo, daj mnogo, imaš malo, tudi od malega rad daruj. Bog, ki v tvoje serce vidi, ti bo v nebesih po tvoji dobri volji poplačal. — Spomnite se Želarkinje in kmetice iz gornjega Štajera, ktere so siročad lepo sprejele in obdarovale. Od vas le poslednje zahtevam dans: obdarujte jih. — Ali to niso sirote. Ima le ktero zmed njih očeta ali mater? Ima le kaj lastnega premoženja? Ali si je v stanu kaj s svojimi rokami prislužiti?! — Ne poprašujemo pa tudi: so si morebiti sami krivi, da so tako obožali? Bodi si kakor mu drago! Zdaj so enkrat naše pomoči potrebni, in to, kar jim damo, Jezus tako sprejme, kakor bi njemu samemu dali; dajte, in vam se bo dalo. Amen.

IX. Pridiga.

(Intemeritas B. V. M. docet nos amare virginitatem perpetuam.)

„Mati presveta, za nas Boga prosi! S. verst: Lav. lit.

V v o d.

„Mati brez madeža“ se Marija imenuje, ker je bila čista devica pred porodom; „mati nedolžna“ se Mariji pravi, ker je ostala devica tudi v porodu; „mati presveta“ se pa Marija kliče, ker je ostala devica tudi po porodu; ona do svoje smerti moža ni spoznala, ostala je vedno devica ne dotaknjena, čista, neomadeževana. Sv. kat. cerkev to enoglasno uči, ona Marijo brez vsega pristavka „devico“ imenuje. V tretjem členu sv. apostoljske vere pravimo: „Rojen iz Marije device“. Dalej pravi sv. cerkev od Marije: „Po porodu si čista devica ostala“ in spet: „Rodila si tistega, ki je tebe ustvaril, in ostaneš devica vekomaj.“ In v očitni spovedi pri sv. maši se moli: „Spovedujem se Bogu vsegamogočnemu, sveti Marije vselaj devici.“ Res da se je Marija z Jožefom zaročila in tudi v zakon stopila, pa vendar tako, da se meseno nista spoznala, temuč živela med seboj kot brat in sestra. Zatoraj piše sv. Jeronim: „Ko slišiš Jožefa imenovati moža Marije, si ne smeš misliti navadnega zakona. Da je pa Jožef Marijo vzel za svojo ženo, je Bog v svoji neskončni modrosti tako zaukazal; zakaj tako se je ovarovala Marijna čast, ko je Mati postala, tako sta dobila sin božji in njegova mati svojega rednika in varha, tako so dobili zakonski nar lepši izgled zakonske ljubezni, zvestosti in svetosti.“ — Zdaj toraj vemo in verujemo, da je Marija bila vedno čista devica; vsi veseli kličemo s sv. Avguštinom: „Devica je spočela, devica je rodila, devica je ostala po porodu.“

Tako je Marija bila vedno ali vselaj devica. Tudi še sedaj sv. kat. cerkev od vednega devištva nekaj uči, ona uči, da je deviški stan bolj popolnoma, Bogu bolj prijeten, kakor pa zakonski stan. Zatoraj ga tudi priporočuje tistim vernim, kterim je dano od Boga. Od tega vednega devištva, ktero ni

zapoved, temuč le evangeljski svet hočem tudi jaz dans govoriti in rečem: Vedno devištvo

1. se časti in poveljuje na zemlji; — in
2. se časti in poveljuje v nebesih! Marija, vselaj devica, pomagaj nam, da jaz goreče govorim, moji poslušavci pa zvesto poslušajo! Ave Marija!

Razlaga.

Kaj je vedno devištvo? Kristjan, ki premaguje vse svoje telesno pozelenje, da s čisto dušo in s čistim telesom Bogu služi, in v tem do smerti stanovitno ostane, te kristjan živi v vednem devištvu. Pa le tisti kristjan, možki ali ženska, ki radovoljno v deviškem stanu živi, in iz ljubezni do Boga, da bi mu tolikanj zvestejše služiti zamogel, v tem stanu do smerti ostane, — ki se v mislih in željah, v govorjenju in djanju, v vsem svojem obnašanju vsega nesramnega skerbno varuje in tako svojo dušo in telo vseskozi čisto ohrani: le tak kristjan živi prav za prav v vednem devištvu, in si zasluži na zemlji in v nebesih obilno časti in plačila. Zakaj vedno devištvo

1. se časti in poveljuje na zemlji. Prelepo in prečastno je, a) kar od vednega devištva govori sv. pismo. Jezus pravi: „So nekteri, ki se zakonskega življenja popolnoma zderže zavoljo nebeskega kraljestva. Tega pa ne umejo vsi; temuč le tisti, katerim je dano. Kdor more to umeti, naj umi.“ S temi besedami je hotel reči: „V deviškem stanu živeti ne zamorejo vsi, temuč le tisti, kateri od Boga to moč in milost imajo ali si jo izprosijo. Kdor toraj to moč in milost ima ali zadobi, mu svetujem in priporočam, naj ostane v devištvu.“ Tako priporoča Jezus sam vedno devištvo; zmed apostelnov pa sv. Pavl naj več od devištva piše. On pravi: „Zavolj devištva nisem povelja prejel od Gospoda; pa svet vam dam; ker dobro je človeku, če tako ostane.“ Potem pa tudi pristavi, zakaj da je boljše, deviški stan si izvoliti in pravi: „Kdor je oženjen, skerbi za to, kar je posvetnega, kako bi ženi dopadel, in je razdeljen. In tudi žena, ktera je omožena, misli v to, kar je posvetnega, kako bi možu dopadla in je razdeljena v svojem sercu. Žena pa, ktera nima moža, in devica misli v to, kar je Gospodovega, da bi bila

sveta na duši in na telesu.“ Dalej pravi ravno ta sv. apostelj: „Kdor svojo hčer omoži, prav stori; kdor je pa ne omoži, še boljše stori.“ „Akō kdo meni, da bi mu v nečast bilo, svojo že odraščeno hčer v devištvu prideržati, naj stori, kar hoče; ne gréši, če jo moži.“ Vendar pa na nadnje pristavi še te besede: „Srečniši pa bo, kdor tako ostane, kakor vam svetujem.“ Tako sv. pismo hvali in priporočuje vedno devištvo.

b) Časti in poveljuje ga tudi sv. cerkev. Vse polne časti in hvale deviškega stanu so bukve sv. cerkvenih učencikov. Sv. Kasijan pravi: „V sredi hudobnega, zapeljivega sveta živeti, spačeno, poželjivo, k grehu nagnjeno naturo imeti, pa vsemu hudemu poželenju se stanovitno zoperstavljati, ga vedno v sebi krotiti, in nikdar, tudi v mislih in željah ne, v to dovoliti: to je deviške duše posebna moč, posebno delo in opravilo.“ „Kaj je dražje od čistosti? upraša sv. Bernard, ona človeka stori angelja. Čist človek in angel se scer razločujeta, to da le po zveličanji, ne po čednosti. Srečnejši so čisti angeli, trdnješi v čednosti čisti ljudje. Sama čistost posvečuje v merljivem življenju nevmerjočo veličast.“ In sv. Ciprijan piše: „Kar še le mi v prihodnosti bomo, to ste že ve čiste duše začele biti; ve veličastno ustajenje že na tem svetu imate, ki brez nečistih misel hodite skoz svet. Ker čiste ostanete, ste angeljem božjim podobne, ve ste keršanske cerkve cvet.“ Sv. Efrem pa povzdiguje šv. devištvo takole: „O devištvo, ti si nebeška modrost, vredno nezmerne bogastva! O devištvo, ti si goreč voz, ki device nad zvezde pelja! O devištvo, ti si mati nedolžnosti, lepota vsega obnašenja, prijetno in dopadljivo tudi nar večim svojim sovražnikom! O devištvo, ti med dušo in telesom cvetiš, ti si nar lepša roža, in nar prijetniši duh od sebe daješ! O devištvo, v ktero se je tako rekoč zaljubil stvarnik vseh reči, Bog sam in v njem skril vse veličastvo svoje.“ Zdaj lahko spoznate, zakaj sv. kat. cerkev svojim duhovnikom, svojim mnihom in nunam zapoveduje vedno devištvo, zakaj ga vsem priporočuje, ki hočejo bolj popolnoma živeti in Bogu bolj dopasti; zdaj lahko spoznate, zakaj sv. Tridentinski zbor kot versko resnico oglasuje; da je boljše in zvelicavnejše v deviškem stanu živeti, kakor pa v zakonu.“ — Vedno devištvo

c) časti in poveljače ga vesoljni svet. Že pred Jezusovim rojstvom so od Boga poslani preroki živeli večidel v vednem devištvu. Marija, mati Jezusova, je Bogu že od mladih nog obljubila vedno devišstvo, in bila je čista devica do smerti. Koliko tavžent jih je bilo mladenčev in devic, ki so svetu za vselaj dali slovo, v samotah in puščavah ostro živeli, svoje meso in poželenje zatirali, se bičali, postili, čuli, pomanjkanje, lakoto in žejo, mraz in vročino, vse rajši prestajali, kakor pa da bi bili svoje devišstvo zgubili ali pa v nevarnosti bili ga zgubiti! Koliko tavžent jih je bilo moških in ženskih, vseh stanov in starosti, ki so rajši svoje življenje dali, rajši najgrozovitnejše terpljenje, naj strašnejšo smert prestali, kakor da bi bili dali svoje devišstvo. Tako si je dala sv. Neža rajši glavo odsekati, sv. Agata persi odrezati in po goreci žerjavki se valjati, sv. Katarina na kolesu zdrobiti, sv. Lucija gerlo prebosti, tako je storilo tavžent in tavžent mučencov in mučenic; preterpeli so vse rajši, kakor da bi zgubili svoje devišstvo. Tako se je sv. Benedikt v ternjev germ vlegel, sv. Bernard se je v na pol zmerznjeno jezero spustil, sv. Francisek Asiški se je v sneg vergel, da so skušnjave premagali in svojo devišstvo ohranili čisto. Sv. Kazimir, kraljev sin, ko so mu v bolezni zdravniki take reči svetovali, ktere so bile čistosti nevarne, jim je odgovoril. „Ako se drugače ozdraviti ne morem, rajše umerjem“, in umerl je v 25. letu starosti svoje. Tako so častili in slovili vedno devišstvo kristjani vseh časov; zdaj pa poslušajte še nekaj od ajdov in nevernikov. Pri starih Rimljanih so bile čiste device, ki so služile in večno luč zgale ajdovski boginji Vesti. Te device so bile v veliki časti. Kdor jih je srečal, se jim je špotovavno ognil in prvo mesto prepustil, bodi si kmet, ali gospod, ali kralj. In ako je taka devica v tempelj prišla, jej je ljudstvo skazovalo kraljevo čast. Pa tudi v novejših časih so v Ameriki med divjimi take device našli, ktere so svoje žive dni živele v popolni čistosti, in so imele pri ljudeh veliko veljavo.

Glejte toraj! sv. pismo, sv. cerkev, ves svet, keršanski in nekeršanski, časti in poveljuje vedno devišstvo na zemlji.

2. Vedno devišstvo se pa tudi časti in poveljuje v nebesih. a) V sv. nebesih se nahaja presv. Tro-

jica in ta nam kaže, kako ljubo jej je vedno devišstvo. Oče nebeški vidi pred sebo vse hčere celega sveta, hčere cesarjev in kraljev, hčere bogatinov in velikašov. Vidi jih vse v njih visokosti, v njih bogastvu in v njih lepoti, pa nobena se mu ne dopada, gre memo vseh teh in izvoli si tam v borni hiši malega mestica Nacareta Marija, ubogo, tiho in ponižno devico za mater svojega Sina, Zveličarja grešnega sveta. Zatoraj je že prerok Izaija oznanoval: „Lej! devica bo Sina rodila, in Njegovo ime se bo imenovalo Emanuel, to je: Bog z nami“. Tako si je Oče nebeški devico izbral za mater svojega Sina, in ko ga je Marija od sv. Duha spočela in v Betlehemu rodila, je Oče vsegamogočni storil velik čudež, da je Marija ostala devica tudi v porodu in po porodu. Tako Oče nebeški ljubi in časti sv. devišstvo. — Še lepše pa Jezus, Sin božji, vedno devišstvo časti in povišuje. „Zaročil si bom, tako on sam po preroku Ozeju govori, zaročil si bom tebe na vekomaj, zaročil si bom tebe v milosti in usmiljénju“. Glej čista duša, zaroči se s tebo v čisti, sveti ljubezni nebeški ženin, on, kateri je edinorojeni Sin Boga Očeta, stvarnik vseh reči, naš odrěšenik in zveličar, naš sodnik in plačevavec, kralj vseh kraljev, pred kterega imenom se naj uklanja vse, kar je v nebesih, na zemlji in pod zemljo, kterega časté in molijo vsi angeli in svetniki, pred kterim se tresejo vsi peklenski duhovi, kateri nebó in zemljo in vse ima v svoji oblasti. Lej! čista duša, ta je tvoj ženin, ta se k tebi toliko poniža iz same ljubezni do tvojega čistega serca. Da bi ljudje spoznali, kako lep in častitljiv, kako Bogu prijeten da je deviški stan, si je na zemlji izvolil za se deviški stan; Marijo, precisto devico, si je mater izbral, le v njenem čistem telesu je hotel prebivati; Jožefa, moža nedolžnega in čistega si je poiskal za varha in rednika, med aposteljni je sv. Janeza nar bolj ljubil in njemu je na križu izročil svojo mater Marijo. — Ravno tako pa tudi sv. Duh hvali in časti lepo devišstvo. V bukvah modrosti on tako govori: „O kako lep je čist rod, ki se v čednosti sveti; večén je njegov spomin, ker pri Bogu in ljudéh hvalo ima! In na drugem kraju sv. pisma sv. Duh takole govori: „Vse, kar je imenitnega in častljivega na svetu, ne

velja toliko, kolikor čista duša“. Tako ljubo, lepo in sveto je devištvo pred sv. Trojico.

b) Pa tudi angeli božji devištvo v časti imajo. Angeli so v nebesih device. Kristus sam deviške duše angelom primerja, rekoč: „V nebesih se ne ženijo ne možijo, temuč so kakor angeli“. Zatoraj se devištvo tudi angeljska čednost imenuje. In sv. cerkveni učeniki učijo, da so angeli čistim, deviškim dušam nar bolj dobri in prijetli, da jim posebno prijaznost skazujejo, jih posebno ljubijo in varujejo. Sv. Cecilija se je vsa mlada in lepa v večni deviški čistosti Jezusu nebeškemu ženinu zaročila. Pa neumni starši jo primorajo nekega Valerijana za moža vzeti. Ob svatbi je bilo v očetovi hiši vse polno veselja in radosti; le Cecilija je bila skoraj do smerti žalostna. Goreče je molila, se terdo postila in Boga prosila, da bi nebeški ženin njeno devištvo ohranil. Pervi večer po poroki Cecilija Valerijana takole ogovori: „Valerijan! jaz sem pod varstvom angela, ki nad mojim devištvom čuje; varuj se toraj, kaj takega meni storiti, kar bi ti jezo božjo naklonilo“. Valerijan ves osupnjen ostermi. Cecilija mu pripoveduje, da je kristjanka, da je Jezusu svoje devištvo obljubila, mu dalej pravi, kako ljubo in prijetno je to pred Bogom. Valerijan se toraj ne upa, Cecilije se dotakniti, tim več reče, da bi tudi on v Kristusa veroval, ko bi angela vidil, pod katerega varstvom ona, kakor pravi, stoji. Cecilija mu odgovori: „To se ne more zgoditi, dokler nisi kerščen“. Mladeneč ves željen angela viditi, obljubi brez odloga, da se bo dal kerstiti. Sv. oče papež Urban ga precej drugi dan podučil in kersti. Po kerstu gre Valerijan spet nazaj domu k sveti Ceciliji. Najde jo v molitvi, in vidi pri njej, kar je želel, v nebeški svetlosti leskečega angela. — Ali toraj ni res, da angeli božji častijo, ljubijo in varujejo čiste, deviške duše? — Pa poglejmo še enkrat v nebesa, tam še dalej vidimo, kako se ondi časti in poveljuje vedno devištvo:

c) tam v nebesih čaka deviške duše posebno plačilo. Do živega segajo besede sv. Janeza, ki pravi: „Vidil sem jagnje (Jezusa) na gori Sion (v nebesih), in ž njimi štiri in štirideset tavežent, kateri so imeli njegovo ime. In glas iz nebes, katerega sem slišal, je bil kakor teh, ki na arfe pojo.

In peli so kakor novo pesem pred sedežem. In nobeden ni mogel te pesmi peti, zunaj unih, ki so iz zemlje odkupljeni. Ti so, ki niso bili z ženami ognjušeni, zakaj device so. Te vedno hodijo za Jagnetom, kamorkoli gre, ker so brez madeža pred sedežem božjim“. Čiste, deviške duše čaka toraj posebno veselje v nebesih. Ravno to priterduje tudi Jezus, ki pravi: „Zveličani so čistega serca, zakaj oni bojo Boga gledali“; Boga, večno dobroto in lepoto, gledati, bo pa v nebesih nar pervo, nar večje veselje. Kaj lepo je, kar sv. Avguštin piše od ustajenja mertvih: „Deviško telo, pravi on, po tem, ko se bo v prah in pepel spremenilo in počilo v tamnem grobu, bo, od mertvih izbujeno, k večnemu življenju ustalo; pa njih posvečeno telo bo lepše od teles vseh drugih izvoljenih, ki niso te časti imeli. Njih čaka posebno veselje, kterege druge duše doseči ne morejo“. Oh preserčne deviške duše, kolika čast in slava in veselje vas čaka v nebesih in pri ustajenju na sodni dan!

S k l e p.

Svet in lep je zakonski stan, Bog sam ga je ustavil, Jezus sam ga je posvetil. Ali lepše kakor solnce od lune je pred Bogom in ljudmi deviški stan, ako se iz ljubezni božje brez vsega madeža varuje: Časti in poveljuje se na zemlji in v nebesih. Ali je toraj prav, da nekteri abotneži vedno devištvo zasramujejo, za nespamet in norijo imajo? Ali je prav, da nekteri žalujejo, da v zakon priti ne morejo? Ali je prav, da je toliko neskerbnih gospodarjev in gospodinj, pri kterih družina sme vse po svoji volji živeti, vse po svojih željah govoriti in počenjati? Ali je prav, da je toliko zani-kernih starišev, pri kterih nobene sramožljivosti in bogabo-ječnosti in za otroke pravega strahu nobenega ni? Ali je prav, da je toliko fantov in deklet, kterim samski stan nič dru-gega ni, kakor stan nesramnosti in pregrehe, prevzetnega, nesramnega, razujzdanega življenja? Oh, ali je to prav, ker se sveto devištvo tako časti in povišuje v nebesih in na zem-
lji; — kristjani pa ž njim tako ravnajo in počenjajo? Marija, vseh devic devica, devica pred porodom, v porodu in po po-

rodu, pomagaj nam, da sveto, deviško čistość bolj obrajtamo in varujemo; pomagaj nam, da nam nikoli ne zibnejo izpred oči besede sv. Duha: „Oh, kako lep je čist rod, ki se čednosti sveti; njegov spomin je večen, ker pri Bogu in pri ljudeh hvalo ima“! Amen.

Novičar.

* Iz Celovca. Zunajna politika gre svojo pot — svojo kervavo, krivično, roparsko pot. Neapolitanski mladi kralj od cele svoje dežele nima ničesar več, kakor terdnjavo Gaeto; v tem kotiču čepi cela kraljeva rodovina! Ali bo mar Viktor Emanuel, kralj sardinski, tudi to terdnjavo bombardiral?! On je neapolitanskemu kralju v žlahti; pa vendar ga podi in preganja od mesta do mesta, in ga bo djal ob vse njegovo kraljestvo. To je res galant-človek, kakor ga radi imenujejo! Kako bode on kedaj roparje in tolovaje mirnega serca k smerti obsodil? Saj je on nar. veči ropar, in drugi posnemajo le njegove zglede. O sveta pravica in poštenost, kako se z nogami mandraš! Kaj pa potem, ko so podjali celo Neapolitansko? Potem ostane še sveto mesto Rim in Beneško. Ali se bojo mar še tega lotili? Prej ko ne! V Varšavi, tako se govori, se nič ni kaj posebnega sklenilo in osnovalo, Angleži to, kar se po Talijanskem godi, še clo odobrujejo in hvalijo, Napoleon pa je vseh teh strašnih reči glava in duša, — koga se bojo toraj roparji bali, planili bojo o pravem času na Beneško in Rim, pa se bojo, ako Bog hoče, dobro opekli. Zunajna politika je toraj žalostna, strašno žalostna; vesela, serčno vesela pa naša notrajna politika. Govorivši o naših potrebah smo že večkrat rekli, da svoje upanje stavimo na presvitlega cesarja Franca Jožefa. 20. dan oktobra nas je prepričal, da naše upanje ni ostalo na sramoti. Lepe in imenitne pravice so svojim narodom podelili in prostovoljno sklenili, naj bo sledeča in nepreklicljiva državna ustava Njim in Njih naslednikom vedno vodilo ter so ukazali tole:

I. Postave dajali, prenarejali in preklicovali bomo Mi in Naši nasledniki le vkupaj s postavno poklicanimi deželnimi zbori in z državnim zborom, v kterega bojo deželni zbori pošiljali od Nas določeno število svetovavcov.

II. Vse postavodajne reči, ktere zadevajo pravice, dolžnosti in prid vseh Naših kraljestev in dežel skupaj, namreč: postave o dnarstvu in kreditstvu, o colnih in kupčijskih zadevah, o osnovi banke, ktera bankovce izdaja, — postave zastran pošt, telegrafov in železnic, — postave zavolj rekrutirenge se bojo v prihodnjic v državnem zboru in ž njim presojevale in ž njegovo pripomočjo ustavno rešile; tudi razpisanje novih davkov in priklad, povišanje obstoječih davkov in taks,

zlasti povišanje cene soli in jemanje novih zajemov se bo ravnalo po Našem ukazu od 17. julija 1860; tudi prememba sedanjih državnih dolgov, prodaja, prememba ali obloženje nepremakljivega državnega posestva se zamore le z dovoljenjem državnega zbora zgoditi, — in zadnjič se zamore presojevanje in ustanovljenje državnih potroškov za vsako prihodnje leto in pretres državnih rajteng preteklega leta le s pomočjo državnega svetovavstva izgotoviti.

III. Vse druge postavodajne opravila, ktere niso bile dozdej omenjene, se bojo rešile v deželni zborih — in sicer na Ogerskem in v njemu pridruženih deželah po njih poprejšnjih ustavah, v vseh drugih kraljestvih in deželah pa po pravilih njih novih deželnih ustav.

Ker pa se je za vse naše dežele, razun Ogerskega, skoz več let nekoliko takih reči, ktere ne spadajo samo v presojo vesoljnega državnega zbora, vzajemno obravnavalo in razsojevalo, si prideržimo, tudi te reči presodbi državnega zbora izročiti, v ktere ga bojo svetovavci dotičnih dežel poklicani.

Vzajemna obravnava pa utegne tudi takrat biti, kedar dotični deželni zbori želijo, da se kaka reč, ktera ne spada v opravilstvo državnega zbora, vender njemu izroči.

IV. Ta cesarski patent se ima v deželnih arhivih Naših kraljestev in dežel shraniti in v deželnih zakonikih v izvirni besedi in v prestavi deželnih jezikov na svetlo dati.

Naši nasledniki imajo ta patent koj o nastopu svojega vladarstva podpisati in v posamesne kraljestva in dežele poslati, da se vpiše v deželne zakone.

Glejte, ljubi Slovenci! velike in imenitne pravice, ktere smo od presvitlega cesarja prejeli: naši ljudje bojo s cesarjem se pomenkovali in posvetovali, mu odkrivali naše rane in potrebe, ž njim sklepe in postave narejali, in z dnarjem gospodarili: to je prava pot, ki pelje gotovo na bolje. Ako ni še vse, kakor bi si človek želel, pa bode sčasoma se vse poravnalo in se še marsikaj prenaredilo. Kar so dobili Ogri, je napol tudi že naše, le malo poterpjenja, in vresničile se bojo presv. cesarja zlata vredne besede: Enake dolžnosti — enake pravice. Tudi zastran jezika so presvitli cesar novoizvoljenemu cesarskemu kancelarju pisali prelepe besede: „Končno izrečem Svojo terdno voljo, da povsod, kjer gre za različne jezike in narodne zadeve, nikakor ne bom pripustil, da bi se narodom kje kakoršna si bodi sila ali stiska delala, in da se bom na vso moč zoperstavljal vsakemu početju, ktero kakor koli žali pravice jezika in narodnih zadev“. Obljubili so tudi presvetli cesar, kmalu oklicati postave za deželne zbore. In zares že imamo nekaj teh postav na svitem. Postava za zastopništvo štajerske dežele je bila prva oklicana z opombo, naj se pridno pripravlja vse, da se bo mogel kmali začeti deželni zbor. Deželni zbor bo obstal iz 42 poslancov; 6 jih ima biti duhovnega stanu, 8 iz žlahne štajerske gospode, 4 iz velikih zemljišnih posest-

nikov (žlahnikov ali nežlahnikov), ki plačujejo najmanj 200 gld. davka, 10 poslancev iz mest, 12 poslancev iz vseh drugih sosesk na deželi (na kmetih), ki pa morajo vsaj toliko zemlje v posesti imeti, da plačajo najmanj 30 gld. davka od svojega ležečega posestva, 2 poslanca pa pošljete še kupčijske in obertnijske zbornici v Gradcu in Leobnu. Predsednika deželnega zbora, ki se imenuje deželni kapitan, izvoli cesar sam. Zbor se ima za navadno sklicati vsako leto enkrat, ako cesar drugač ne odloči, in sicer v Gradec. Poslanec deželnega zbora mora zraven tega, da ima gori imenovane lastnosti, biti avstrijsk državlján, mora popolnoma uživati vse državljanske pravice in najmanj 30 let star biti. Kdor je zavoljo kakega hudodelstva ali pregreška iz dobičkarije ali zavoljo kakega prestopka javne čudorednosti obsojen ali le zavolj nedostnih dokazov izpuščen bil itd., nima pravice, ne poslanca voliti ne sam za poslanca izvoljen biti. Mestni poslanci morajo verh vsega še biti odborniki mestne županije; poslanci iz drugih sosesk na deželi (na kmetih) morajo v tisti okolici, kjer volijo, imeti svoje posestvo in imeti vse lastnosti izvoljenim biti za odbornika županije. Opravilstvo poslanca v deželnem zboru terpi 6 let. Kteri poslanec ima za čas, dokler zbor terpi, iz deželnega zaklada povračilo svojih stroškov dobiti in koliko, to določi deželni zbor. Poslanci obljubijo namesto prisega deželnemu kapitanu, da bojo zvesti in pokorni cesarju in vestno spolnovali svoje dolžnosti. Za opravljanje opravil deželnega zbora se bo izvolil odbor deželnega zbora. Deželni zbor ima pravico, v prid deželi razodevati želje in pritožbe, in cesarju pošiljati prošnje ali naravnost ali po deželnem poglavarju; on nasvetuje izmed sebe može, ki naj se izvolijo za državne svetovavce; on se posvetuje o splošnih, za celo cesarstvo danih postavah, ali so tudi za deželo štajersko koristne, in postave, ki imajo veljati samo za štajersko deželo, se bojo dajale po zaslišánji deželnega zbora; če ga vlada za kakošen svet praša, ji mora odgovoriti; sploh v vseh deželnih zadevah ima pravico se posvetovati, za ohranjenje deželnega premoženja skrbeti, za deželne potrebe tudi davek nakladati, pa brez cesarskega dovoljenja ne več kakor deset od sto gld.; deželni zbor čuje tudi nad soseskami (občinami) itd. V deželni zbor sme poslušat priti, komur predsednik dovoljenje (listeč) za to da. Z drugim deželnim zborom ne smé v zvezo stopiti, tudi iz dežele poslanih deputacij ne sme pred se pustiti.

Tudi za Koroško je deželna postava že oklicana; narejena je po ravno tistih pravilih kakor za Štajersko, samo, da za veliko manjšo koroško deželo je določenih 36 poslancev: 5 jih je iz duhovstva, 8 iz žlahtnikov in velikih zemljišnih posestnikov ki od svojega posestva plačujejo na leto najmanj 150 gld. davka, 3 iz verste fužinarjev, ki plačujejo najmanj 100 gld. davka, 6 iz mest, 12 iz sosesk na deželi (na kmetih), 2 pa iz kupčijske in obertnijske zbornice. Deželni zbor bo v Celovcu, ako cesar drugač ne odloči.

Dolge leta so govorili drugi ljudje za nas in tudi postave dajali za nas. Pa dolga skušnja nas je živo prepričala nas vse, da to ni dobro za nas, pa tudi državi ne v srečo in slavo. Zdaj bo druga — zdaj bo boljša: hvala in slava presvitlemu cesarju za to! Govorili bojo za nas naši ljudje, in nam tudi postave dajali. Kolika dobrotà in sreča, pa tudi kolika butara in odgovornost! Kaj je nam Slovencom početi? Za danes le kratko povem; Perviĉ nam je skerbeti, da se zavemo, da smo Slovenci, sinovi in hĉere tistega slavnega naroda, ki ga je kot listja in trave: — drugiĉ nam je skerbeti, da se v knjiŹevnem jeziku bliŹamo svojim bratom na jugu; in tretjiĉ nam je skerbeti, da spravimo v deŹelni in deŹjavni zbor svoje ljudi, ali pa kakor Nemec po latinsko pravi: agitirati moramo. Kaj veĉ od teh reĉi drugo pot. —

* Iz Celovca 21. oktobra. L. F. — Praznik obĉnega cerkovnega posveĉenja je Celovĉanom veliko duhovnega veselja prinesel. Naša glavna farna cerkev k sv. Iljnu ali k sv. boŹji glavi je veĉ mescov zaperta stala in boŹja sluŹba se je v kapucinarski cerkvi opravljala. Danes so se spet odperle vrata; kakor nevesta se je svetila cerkev v svojem novem kinĉu, da je vredno prebivališĉe nar. Svetejšega.

Źe dolge leta so nas gledale okajene stene in vmazani oltarji; Źeljno so priĉakovali popraviljanja. Precej po nastopu so naš milostljivi, za slavo boŹjo vsi vneti knezoŹkof to živo potrebo spoznali in visokovrednega gosp. fajmoŹtra in ĉastnega korarja M. W. k teŹavnemu poĉetju naduŹili. Pa kako dela se lotiti, ko cerkev nima premoŹenja? Zaupajo v pomoĉ boŹjo in blagoserĉne duŹe, ktere Źe zmirej rade darujejo za ĉast in slavo boŹjo. Tudi izurjenega umetnika je bilo treba, ki bi bil delu kos. Sreĉa nam je pripeljala prav umnega in verlega slikarja, po rodu Tirolca, Filipa Sies, ki je s svojo umno roko lepotil Źe veĉ hiŹ boŹjih: tudi v popraviljanju naše glavne farne cerkve se je skazal zvedenega mojstra. Pri prvem pogledu cerkve je Źe spoznal in povedal, koliko dela bo treba, da bi se vsaj nekaj sloŹnosti v cerkveno stavbo pripravilo; kajti pred je vsakteri zidal, stavljal in popravljal po svoji glavi in se ni zmenil za stavbine razmere, ne maral za sloŹnost.

Lansko leto je zaĉel gori imenovani slikar svoje delo in je prav ĉedno in umetno popravil na cerkvenem stropnem oboku krasno slikarsko delo slavnega slikarja Andreja Mōlk. StroŹke letoŹnjega popraviljanja je prerajtal na 10.000 gold., to je veliko denarja, od kterega pa o zaĉetku dela Źe ni bilo ne sledi ne sluha. Za lepoto svoje farne cerkve vsi goreĉi gospod fajmoŹter in ĉastni korar se lotijo teŹavnega in sitnega poĉetja, naprosijo pismeno visoko carsko rodovino in druge znane dobrotnike darov za popraviljanje hiŹe boŹje; hodijo s kamrarjem od hiŹe do hiŹe, od vrat do vrat in naberajo obilo doneskov. Da je to delo sitno in teŹavno, vsakdo vĉ, kdor se je kedaj njega lotil; Źe teŹavniŹe je pa v mestu, kjer je dosti takih

ljudi, ki se leto in dan ne marajo za cerkev, ki brez pomislika na kratkočase po 1000 goldinarjev potratijo, za lepotenje hiše božje pa beliča nočejo zmakniti. Hvala Bogu, niso zastoj hodili; našli so mnogo blagih serc. Darovali so ljudje radi in obilno, ali vendar bi bilo še zmanjkalo, ko bi ne bila priskočila radodarna roka ljubljenege Višega Pastirja. Verli slikar je med tim zvesto in skerbno vodil mnogoverstne delavce. Zidarji so vse stranske kapele naredili enolične. Elija Daronko in njegovi brat, Laha iz Gemone sta lisene po vsi cerkvi prevlekla z umetno napravljenim marmelnom; kapitali ali glavnice stebrov so se pozlatili. Veliki oltar in pridižnica se lesketata v prijetnih barvah in bogatem pozlačenju; galerije nad stranskimi kapelami so dobile nov tlak iz belega kamna. Še stranski oltarji potrebujejo usmiljenih serc in radodarnih rok; so jih tudi večidel že našli. Drugo leto se bojo tudi stranski oltarji popravili, da bo potem cela hiša božja okinčana, kot nevesta in vredno prebivališče nebeškega kralja.

Težko smo vsi pričakovali, da bi se odperla zopet cerkev. Do 21. oktobra se je popravljanje že tolikanj dognalo, da so visokočastiti viši pastir mogli cerkev blagosloviti. Od vseh strani so privreli pobožni k lepi slovesnosti, ktera se je obhajala ta dan. Pri velikih z zelenjem okinčanih vratih so visokočastivredni gg. stolni korarji in farni duhovni in bogoslovci sprejeli ljubljenege višega pastirja in Jih spremili do velikega oltarja. Narpred so blagoslovili apostolske križe na cerkvenih stenah po obrednih pravilih; potem so v procesiji prenesli sveto Rešnje Telo iz žagrada, kjer se je hranilo za bolnike in kjer so se tudi vsakidan tihe maše brale.

Mnogim so se solzice v očéh lesketale, ko so vidili, da je ozaljšana cerkev zopet hiša božja postala, kjer se bo spet opravljala služba božja, in kamor bojo mogli hoditi prosit milosti in usmiljenja božjega. Škof so pa stopili na pridižnico in so v priserčni besedi dokazali, da je vernih kristjanov sveta dolžnost, lepotiti hišo božjo, in kako morajo kinčati tudi tisto hišo božjo, ktero si je sam Bog zidal. Zahvalili so se Celovčanom in vsem dobrotnikom in so jih pohvalili, da so tako radi darovali za popravljanje svoje farne cerkve. Po veliki maši smo zapeli hvalno pesem „Te Deum laudamus“ in smo se vsi z ginjenim sercom zahvalili Bogu, da se je delo brez vse škode in nesreče doveršilo in da smo dobili tako zalo in prijazno cerkev, ktera človeka sama po sebi k molitvi in pobožnosti budi. Tako se je končala lepa cerkvena slovesnost in šli smo iz cerkve že'é, da bi se še stranski oltarji in stoli tudi tako čedno popravili. Bog le daj dobrih časov in radodarnih rok!

* Iz sv. Višarij. F. F. — S strahom in trepetom smo klicali v pomoč sv. Duha, ko se je na sv. Višarjah 16. maja sveto leto slovesno pričelo. S strahom in trepetom smo začeli to sveto leto, zakaj bali smo se in smo bili v velikih skerbéh, kako se to

leto končalo bode, ali se ne bode kakšna nesreča zgodila, bali smo se posebno hude ure ob času, kedar bi veliko romarjev v cerkvi biti vtegnilo, bali smo se in smo bili v velikih skrbah, kako bomo vstreči zamogli vsem tem množicam, katere lačne večnega kruha bodo priromale. Bog in mati božja sta nam pomagala. Vse smo srečno prestali in dokončali, kakor smo v strahu sv. leto začeli, tako smo ga veselo sklenili in iz hvaležnega serca smo na roženkransko nedeljo zapeli: „Tebe Boga hvalimo“. —

Vseskoz smo imeli prav lepo vreme, kakor smo ga le želeli zamogli. Ker se je letos večkrat nenavadno mnogo romarjev nabralo, smo bili prisiljeni, zavoljo gnječe zunej cerkve obhajati. In kolikorkrat je bilo potreba, da se je zunej cerkve obhajalo, smo vselej lepo vreme imeli. V kakšni zadregi bi se bili znašli, ko bi pri natlačeni cerkvi slabo vreme imeli, zamore le tisti zapopasti, kateremu so sv. Višarje znane. Tudi pred hudo uro smo bili varni — zakaj v najnevarnejšem času, konec julija in perve dni avgusta, nismo imeli hude ure. Vreme nam je bilo prijazno — pa tudi nesreča, kolikor je nam znano, se ni prigodila nobena. Prišlo je rožno dev. Marijo obiskat veliko starih in bolehnih ljudi, marsikteri so oslabeili in treba je bilo, jih zadelj slabosti v hiši spovedati in obhajati — pa vsi so se srečno domu od tod vernili. Pa hvala gre v tem oziru č. g. F. Kulniku, debantu v Žabnicah, kateri so za postrežbo romarjev vse storili, kar so le storiti zamogli. Oni so nevtrudno skrbeli, da se je romarjem, kolikor je to na taki visoki planini mogoče, prav streglo. Tudi za bolne so prijazno skrbeli. Kedar se je velika množica romarjev nabrala, so po zdravnika v Trebiž poslali, naj vsak bolnik berš zdravilne pomoči zadobi. In kakor so za postrežbo romarjev skrbeli, ravno tako so skrbeli za povišanje sv. leta. Oni so imeli skerb za to, da so se sv. podobe in svetinje v spomin sv. leta zadobile, oni so skrbeli, da se je ta petstoletni spomin dostojno in slovesno obhajal. Cerkev so dali lepo popraviti, vsak dan se je ob desetih sv. maša pred izpostavljenim sv. rešnjim telesom brala, in po dokončani maši so se odpustne molitve opravljale, vsak dan se je sv. žegen slovesno obhajal, navadno vsak dan se je božja beseda romarjem oznanovala, spovednice so bile oskerbljene, tako da je vsak svojo pobožnost opraviti mogel. Žetev je bila velika, pa tudi delavcev je bilo silo potreba. Ni to bila majhna skerb za g. dehanta, da so oni pri sadajšnjem pičlem številu mašnikov toliko pomagavcov zadobili, kolikor jih je bilo potreba. S svojo prijaznostjo so veliko gospodov, (katerim so okoljšine privolile, se od svoje fare nekaj časa ločiti) primorali, da so nam več ali manj časa, kakor je bilo ravno mogoče, pomagali in z nami težavno butaro prenašali.

Devet in dvajset je bilo vkup duhovnikov, kateri so na sv. Višarjah letos delali, in ti so bili tako razdeljeni, da je vselej okoli 10 duhovnikov bilo pričujočih. In zares! potreba je bilo delavcov;

zakaj žetev je bila velika. Kar Višarje stojé, se ni nikoli v enem letu gotovo toliko romarjev zbralo, kakor letos. Na sv. Višarjah smo živo občutili resničnost prerokovavnih besed matere božje: „Od sih dob me bodo častili vsi rodovi“. Od vseh krajev iz Koroškega, Kranjskega, Štajerskega, Goriškega, iz Tirolskega, Salburškega, iz Teržaškega, iz Istrije, iz Hrvaškega, iz Laškega, ja zlo iz Austrijskega in Moravskega jih je veliko priromalo — priromali so duhovnega in neduhovnega stanú, priromali so bogati in ubogi, gospôda in berači — iz vseh stanov, iz vseh okoljnih dežel, od blizo in od dalej so se našli brumni kristjani, kateri so ali v procesiji vkup, ali pa po samem semle priromali, Marijo kraljico nebes počastit.

Z lepim zgledom so nas k višemu počastenju matere božje naš preljubeznjivi knezoškof Valentin spodbujali, kateri so (kakor je že Prijatelj oznanil) 2. julija k materi božji priromali in tukaj krepko besedo v nemškem jeziku romarjem pregovorili. In ta Njih beseda je prinesla stoterni sad. Zakaj Oni so milostljivo privolili, naj se ta Njih mična pridiga ponatisne. Na slovenski jezik jo je g. Hobel prestavil. 2000 iztisov v nemškem in ravno toliko v slovenskem jeziku je bilo izdanih. Žal nam je bilo, da nismo mogli slednje dni več romarjem vstreči, kateri so tako goreče želeli besedo našega Pastirja, kot najboljši spominek na sv. leto, imeti: zakaj vsi iztisi v slovenskem in nemškem jeziku so bili razprodani. Raznesli so romarji besedo v vse kraje, da bodo tudi domači, kateri niso mogli zavoljo bolezni ali opravkov priromati, lepe nauke našega višega Pastirja od božjih potov, domá prebiral. Čisti dobiček, kateri je namenjen za naše Marijanišče, znese 109 gld. avst. velj.

Po zgledu našega višega Pastirja je veliko duhovnikov, katerim so okoljšine privolile, k materi božji priromalo. Izmed duhovne gospôde so priromali to leto na sv. Višarje: č. g. Wiceling, stolni dekan v Celovcu, č. g. Raušer, č. g. Wallner, č. g. Raupl, vsi častni korarji kerške stolne cerkve: — č. g. Vodušek, opat v Celji, č. g. žlahni Kodeli stolni prošt in č. g. Budau, stolni korar iz Gorice; č. g. Loritz, prošt pri Šotih na Dunaju. Zraven tega je priromalo 9 dehantov, dohtarjev, profesorjev in drugih mašnikov iz razločnih škofij vkup 245.*)

Kakor se jih je veliko izmed duhovnega stanú tukaj znašlo, mater božjo počastit, ravno tako tudi drugih pobožnih romarjev nikoli ni manjkalo. Priromalo je to leto iz Koroškega 36 slovenskih in 38 nemških procesij; iz Štajerskega so priromale 2 slovenske in 5 nemških procesij; iz Kranjskega jih je prišlo 8 procesij; iz Goriškega 1 in iz Salburškega tudi 1 procesija; vkup je prišlo to leto procesij 91. Nekatere teh procesij so prišle s svojimi dušnimi pastirji; druge pa s svojimi navadnimi vodji. Večidel so procesije slovesen vhod v cerkev obhajale. Ta slovesen vhod v cerkev obstoji v tem: Romarji

*) Leta 1857 je bilo v Mariacelu le samih škofov 21. Vred.

se blizo cerkve zberó, cerkvene bandera se tje prinesó — tri duhovniki grejo romarjem naproti in en duhovnik romarje pozdravi in jih nagovori, jim razloži namen njih pota, jim razloži pomen sv. odpustka, in jih kratko podučí in opominja, kako naj božji pot opravijo, da bo materi božji v počastenje, romarjem pa v zveličanje. Takih vpeljavnih nagovorov je bilo letos v slovenskem jeziku 32, v nemškem 21, vkup: 53. Ravno tako obhajajo procesije navadno slovesen odhod. En duhovnih jih iz cerkve spremlja, tukaj jih še enkrat opominja naj bi ne zabili nikoli svetih obljub, katere so tukaj storili, naj bi stanovitni ostali v trdnem predvzetju, katero so tukej obudili. Takih govorov je bilo v tem letu slovenskih 26, nemških 19, vkup 45. Ti slovesni vhodi in odhodi veliko pripomagajo pobožnost romarjev obujati.

Romarjem se je tudi v cerkvi navadno vsak dan božja beseda oznanovala. Pridig je bilo v celem letu slovenskih 110, nemških 56, vkup 166. Svetih maš je bilo v tem letu v čast materi božji branih 1477. Med njimi je bilo velikih maš z asistencijo 19, petih maš 307, maš pred izpostavljenim sv. rešnjim telesom je bilo 131 in tihih maš 1020.

Obhajanih jih je bilo v celem letu 102.400. Kakor iz tega ljubi Prijatelj vidiš, smo imeli dela dovolj. Vsak dan smo imeli dosti opraviti, pa vendar nikoli ni bila taka sila, kakor na malo gospojnico. Bilo nas je 16 duhovnikov in vsi smo imeli dovolj opraviti. Že dan pred malo gospojnico smo celi popoldan v spovednicah sedeli. Na malo gospojnico smo ob pol treh zjutrej se podali v spovednice. Spovedniki so komaj k spovednicam priti mogli. Gnječa v cerkvi je bila nekoliko ur. Velika sreča je bila, da je dež, kateri je celo noč ulijal, jenjal, da se je moglo zunej cerkve obhajati. Ta dan jih je bilo čez 3000 obhajanih. Take velike množice se na Višarjah ne spominja nobena živa duša. Pa tudi ta dan je srečno minul! Nobena nesreča se ni zgodila — pa vendar kakor človek le rad v laži verjame, še tisti dan, kakor so nam romarji popoldan pravili, se je v dolini laž raznesla, da je bilo ta dan na Višarjah pet ljudi v cerkvi stlačenih.

Roženkrancno nedeljo smo sveto leto slovesno dokončali. Ob štirih zjutrej je bilo sv. rešnje teló izpostavljeno, svete maše so se začele ob 4 in so se pri velikem altarju zaporedoma brale in so celi poldan komaj minule, tako da se je slednja zahvalna velika maša, katero so sami g. dehant imeli, ob pol dvanajstih začela. Ob petih popoldan so č. g. Kulnik, Žabniški dehant, slednjokrat iz kanceljna romarjem govorili, in opominjali jih, naj bi velikih gnad, katerih smo tukaj deležni postali, zvesto ohranili. Serèno ganjeni smo bili vsi. Po pridigi so č. g. dehant Štornik slovesen žegen imeli in po žegnu smo iz globočine svojega serca zapeli: „Tebe Boga hvalimo!“ Minulo je sv. leto na sv. Višarjah, pa zveličaven sad, kateri je iz njega v sercih toliko tavžent in tavžent romarjev zrastel, — upamo k Bogu in materi božji — ne bo konca vzel. Koliko gnad je bilo tukaj podeljenih, koliko krivic popravljenih, koliko sovražtev pomire-

nih, koliko nepokojnih od hude vesti martranih sere je tukaj pravega miru in potolaženja zadobilo, vé samó Bog in tisti, ki so v spovednicah delali. Vekomaj hvaljen bodi toraj naš Gospod in Zveličar Jezus Kristus in Njegova brezmadežna in čista mati Marija!

* Iz Kopra 1. novembra. G. B. Pa ni obhajala Istra že veliko let tako imenitne duhovne slovesnosti, kakoršna je bila na 14. dan oktobra t. l. pri slovenski fari sv. Antona blizu Kopra; zato se mi pa tudi dostojno zdi, da se popiše po domačih časopisih. Že pretečeno poletje se je govorilo, da so presvitli cesar po nasvetu premilostivega škofa Teržaškega izvolili tri zaslužne duhovne pastirje za častne korarje slavne Koparške in nekdanje škofijske cerkve. Potem se je tudi zvedelo, da ti trije gospodje so: fajmošter v Izoli, gospod Janez Zamarin, fajmošter iz Pasjevasi v pokoju, gospod Jernej Bordon, in fajmošter od sv. Antona, gospod Jože Brozina.

Poslednji fajmošter od sv. Antona, gosp. Jože Brozina, so se rodili v Kopru 20. dan februarja leta 1787, in tu so tudi v niže šole hodili. Više šole so pa doveršili nektere v Reki leta 1806, in to leto so tudi že štiri manjše blagoslove v Senju prijeli in nektere v Gorici leta 1808. V Ljubljani so se pa od leta 1809—1812 duhovskih vednost učili, in že leta 1810 so bili od ranjkega Ljubljanskega škofa, Antona Kavčiča za mašnika posvečeni. Pervo sv. mašo so peli 3. dan septembra leta 1810 v vikariatu Strug, fare Dobropoljske v Ribniški dehantiji na Kranjskem.

Potem ko so v letu 1812 šole doveršili, so razne službe opravljali. Bili so za kaplana in vmes za administratorja v Dolini, v Poviru, v Nadajnem selu Košanske fare, v Tomaju, v Ternovi, v Brezovici, in nar zadnje leta 1831 so šli za fajmoštra k sv. Antonu, kjer še do današnjega dneva zdravi in veseli božjo službo opravljajo.

Minulo je tedaj 50 let, od kar nekervavo daritev sv. maše opravljajo; in zato so si namenili, slovesno obhajati zlato sv. mašo v rudečem in častnem korarskem oblačilu 20. nedeljo po binkošti. Povabili so v ta namen veliko prijatlov in znancev duhovnih in deželskih, nekaj častitljivih korarjev iz Tersta in Kopra, kakor tudi ljubljenege očeta in višega pastirja cele škofije, škofa Teržaško-Koparškega — Jerneja Legata.

Imenovano nedeljo se je vidilo že na vse jutro mnogo ljudi od bližnjih in daljnih krajev iti proti sv. Antonu, častiti duhovni in korarji so se pripeljali, in malo pred deseto je oznanilo streljanje in mili glasovi zvonov, da pridejo Teržaški škof, kateri so se pripeljali z častnim korarjem in fajmoštrom pri novem sv. Antonu v Terstu s prečastnim gospodom Matijem Galant-om.

Toliko da smo se oddahnili, eden drugega pozdravili in napravili, smo se mudili v farovžu; potem smo pa v procesii peljali zlato-mašnika v farno cerkev, katera je bila za tako slovesnost spodobno okinčana.

Nar naprej je šel križ, za njim Teržaška muzika, potem 12 kmečkih deklet in 12 fantov, vsi praznično oblečeni, za njimi častiti duhovni, korarji, in nar zadej častiti starček zlatomašnik s premilostivim škofom.

Zdaj so zlatomašnik, postreževani od dveh duhovnov, počeli zlato sv. mašo, pri kateri so domači pevci tako lepo zapeli „Pred tabo na kolenih“ da se domorodcu, kateri iz laških krajev pride, prav milo zdi, kader spet enkrat sliši mile slovenske pesmi pri sv. maši. Po sv. maši so pa zlatomašnik zapeli vidno ginjeni zahvalno pesem, in potem so dali sv. blagoslov vsemu zbranemu ljudstvu.

Med sv. mašo je bila pridiga, katero so govorili fajmošter iz Maresige, gospod Matija Snój, in kateri so z živo besedo govorili od veselih in žalostnih časov duhovnega pastirja. Kakšno veselje, so rekli gosp. govornik, občuti Kristusov namestnik, kader pri sv. kerstu izterga iz hudičevih rok človeško dušo neumerjočo, in vaš gospod fajmošter so jih v 28 letih, kar so pri vas, 1023 kerstili; kakšno veselje je za njega, kader vidi, da se mladina lepo uči nauka kersanskega, da jih potem naučene pustí iti k sv. obhajilu, in vaš gospod fajmošter so jih pri vas 453 k mízi Gospodovi spravili; kakšno veselje za njega, kader pri smertni postelji zgrevanega grešnika spoveduje in grehov odveže, in umerlo jih je, kar so gospod fajmošter v ti fari 754! Ali to veselje, so napredovali govornik, se večkrat oberne v veliko žalost duhovnega pastirja, in to vselej takrat, kader on vidi, da pri vsem njegovem prizadevanju nekteri božjih resnic poslušati nočejo, drugi po njih živeti zanemarljajo, tretji, kateri sv. zakramente nevredno prijemljejo, in posebno kader vidi, da grešniki po nekeršanskem življenju v smertni uri terdovratni ostanejo in se pogubijo! O zatoraj, so sklenili govornik, spoštujte zmirej vašega zvestega prijatla, vašega zaslužnega fajmoštra in častnega korarja, ktereга so sami premilostivi gospod škof danas, kader zlato sv. mašo obhajajo, s svojo pričujočnostjo počastili! Poslušajte njih glas, ker, kar vam iz tega sv. mesta pravijo, so besede večnega življenja! Molite združeni zanje, kakor oni vsak dan za vse vas molijo, da bi jih Bog še dolgo ohranil. Živite po nauku, katerega od njih slišite, in tako se bote v nebeškem kraljestvu spet z njimi vidili in veselili!

Po duhovnem opraviu so pa gospod zlatomašnik povabili vse goste v farovž in so jih prav dobro in pošteno pogostili, med tem ko je muzika pred hišo raznašala vesele glase, in razveseljevala serca vseh. Ali kader so premilostivi gospod škof zdravico napili sv. očetu Papežu Piu IX., presvitlemu cesarju Francu Jožefu I. in zlatomašniku Jožefu Brozinu, takrat je pod oknom zadonela cesarska pesem, in v očeh zlatomašnika je zalesketala mila solzica vidne ginenosti. Na obrazu vseh pričujočih se jo pa bralo, da se do nebes povzdigujejo nadahnjeni „živio“ iz vernih serc za svetega očeta papeža, kteremu Bog spet pomagaj do svojih svetih in starih pravic,

za presvitlega cesarja, kteremu Bog daj moč z uspehom vojskovati se proti svojim zvitim in malopridnim sovražnikom, in za častitljivega starčeka zlatomašnika, kteremu Bog daj še mnogo let v milosti božji živeti, po dolgih letih pa sladko v Gospodu zaspati!

* Iz Štajerskega 5. nov. $\triangle$ Nova doba je nastopila za narode avstrijske po milosti njegovega apostolskega veličanstva našega presvitlega cesarja. Tudi mi Slovenci bomo morali pokazati, jeli še imamo toliko duševne moči, da se razvijemo samostalno kot vejica velikega stebila slovanskega. Predramimo se torej iz mertvila in poprimimo se moško pravic, nam po cesarski milosti za našo neomadežano zvestobo podeljenih. Minul je čas, roke križema deržati, stopimo tudi mi odvažno na duševno bojišče in nasledujmo svoje druge jugoslovenske brate in neumorne Čehe, da bomo tudi mi vredni žertvovati vse svoje moči za Boga, domovino in cesarja.

Nije sedaj doba, da drugi za nas delajo; sami se moramo posla, ako ravno težkega, čversto poprijeti.

Ne bode prvokrat, da so Slovani obvarovali celokupnost prelepe Avstrije, ktero je božja previdnost nam in drugim narodom odločila za zemeljsko domovino, da se tako izpolnjuje zakon božjega Sina: ljubite se vsi narodi kot bratje. To pa se more le takrat zgoditi, če vsak iskreno ljubi svojo narodnost, vsako drugo pa poštuje. Ljubezen do svojega naroda, ktera se mora djansko kazati, je sam Bog vsadil v serce vsakega človeka, torej s tem izpolnujemo zakon božji; pravičnosti proti vsakemu drugemu narodu nas uči zdrava pamet, ta je tudi podlaga kristjanske vere.

Bodimo torej vsemilemu Bogu in presvitlemu cesarju hvaležni, da se je ohranila narodnost naša in da se ima naravsko razvijati. Na delo torej, domorodci vseh stanov! da se tako pomnoži slava velike Avstrije in vzderži vzajemnost slovanska, ktera mora in bode ojačila našo domovino.

Naše domorodno duhovništvo je pri vsaki enaki priliki slaven izgled bilo za Slovence. Naj še nas nadalje vodi po potu pravice in poštenosti, lastna svest in priznanje potomcev naših jim bode plačilo. Skoro se bodo volili poslanci v deželne zборе na Štajerskem, Koroškem in brez dvombe tudi na Kranjskem. Premislimo žalostno stanje svojega naroda in priporočujmo domorodce, kteri nimajo samo zdrave pameti za težko nalogo zastopnika in zagovornika slovenskih pokrajin, temuč tudi serce za narod naš zapuščen in njegove duševne in telesne potrebe.

Slišimo, da se že kaj živo gibljejo naši nemški sosedi, da se najdejo za važno nalogo prikladni možje. Ne ostanimo za njimi, ter pomislimo, da imajo oni bolj razširjeno novinarstvo, kot mi, da moramo toraj mi to nadomestiti z osebnim trudom. Brez tega bodo se volili naši narodnosti na pol, če ne že celo odstranjeni rojaki, ali pa možje priprosti, kteri ne bodo zamogli upirati se željam naših

protivnikov. Če ravno imamo med knezoškofi iskrene zagovornike, vendar bi se reklo: glejte, že nemajo temelja v narodu, kateri pravice svoje sam zametuje. Že so Slovenci popolnoma ponemčeni ali potaljančeni in zastonj se prenapetneži posamezni trudijo, dokazati, da še so. — Ozirajmo se na brate naše serbske in česke, če nočemo slišati tega ogovarjanja, ktero bi sicer po pravici zaslužili.

Naj nam torej naši domorodci imenujejo može, kateri bi zadosti močni bili, nositi težko breme slovenskega poslanca na dežel-nem zboru, da se volivci naši morejo zastran pravega dogovoriti.

Slišimo, da se naš od mladih nog iskren rodoljub in doktor pravoslovja Jakob Radoslav Razlag poganja za čast, da bi ga deželne občine v Optujskem, Armožkem, Sv. Lenartskem, Ljutomer-skem in Gornje-Radgonskem okraju izvolile za poslanca na štajerski deželni zbor, na katerem bode gotovo kot zvest državljan in domo-rodec branil pravice Slovanov na vse strani, kar je že večkrat v svojih spisih dokazal. Duhovniki in srenjski predstojniki delajmo, dokler je še čas!

Duhovne zadeve.

* Kerška škofija. Č. g. Šweighardt Jož. je dobil mestno faro v št. Andrašu. Sledeči trije čast. gospodi so bili za prave in djanske dekane poterjeni: Štornik Franc, za dekanijo spodnje dravske doline, Tomažič Matija za dek. zgornje rožne doline, in Šweighardt Jož. za št. Andraško dekanijo: poslednji oskerbljuje tudi Wolfsbersko dekanijo namesto ondotnega bolehnega dekana. Č. g. Travnik Val. pride za provizorja fare pri sv. Marjeti blizo Töllerberga, č. g. Weisshammer And. za prov. kuracije pod Ljubeljem, č. g. Šerviel Matevž pa fare na Terbižu. Č. g. fajmošter Šreier Simon se je podal v penzion; č. g. Hofmayer Miha oskerbljuje sa bolehnega fajm. mestno faro v Wolfsbergu.

* Lavantinska škofija: Visokoč, g. stoljni korar Kostanjovec Jož. je bil na mestno faro v Mariboru inštaliran. Č. g. Kranjc Franc pride za vik. mestne fare v Ptuiju, č. g. Bratuša Nikola pa za vikarja mestne fare v Mariboru, Č. g. Rajč Matija gre za kaplana k sv. Barbari v Holozah. Č. g. kaplana Heršič Janez pri sv. Margareti, in Polič Jan. pri sv. Rupertu v slov. goricah se podasta v pokoj. Umerl je Andrešek Jožef, bogoslovec 4. leta. R. I. P.!

* Teržaška škofija: Prestavljeni so bili: V Rozzo za fajmoštra pride Micetič Ant. bivši fajm. v Matteradi — v Matterado za administratorja pride Jugo Matevž, bivši Kooperator pri sv. Jakopu v Terstu, na tega mesto pride Branchetta Konst. bivši začasni katehet pri poglavitni okrajni šoli v Kopru, na njegovo mesto pride Smilovič, bivši ljudimagister in kaplan v Novigradu, na tega mesto pride Fonda, bivši ljudimagister in kaplan pri solnišnicah v Piranu, namesto tega pride Saunig Eduard, diakon; Premuda Juri, kooperator v Beršecu, pride za koop. i. ludim. v Rozzo; Planinšek Jan. coop. in ludim. v Rozzu pride za kaplana in ludim. v Boljunč; Aleš Anton od tod v Volosko za ludim. in beneficiata; Korbán Jan. iz Voloske za ludim. in koop. v Černiverh; Orlič Franc, od tod v Momiano; Sinčič Peter, koop. in vikar pri sostočni cerkvi in fari v Kopru je prišel za učenika v inštitut Grisoni v Kopru. Č. g. Corsi Urh koop. pri Jezuitarski fari v Terstu pride za exposita v Strunjano; na njegovo mesto v Terst pride Fragiaccino Juri, kooperator v Izoli (Otokih), na tega mesto pride novoposvečenec, Quajatti Ferd. Iz Petrovie č. g. kaplan Moise Alois pride za kooper. in ludimag. v Zaversje; v Petrovio pride za koop. iz Operte Decolle Matevž za kaplana ali exposita; v Operto pride za koop. Brajuha Ant., novoposvečenec; Svetlin Ant. exposit v Gradinji, pride za provizorja v Autignan;

na njegovo mesto pride Sajovic Jakop, koop. in ludimag. v Klani; na tega mesto pride Mezek Jakop, koop. v Kastvi, tukaj prazno.

* Goriška nadškofija: Semeniški mašniki ali predposvečenci nastopijo duhovno službo, to je, č. g. Brežan Jožef pride za kooperatorja v Cirkno; č. g. Stepančič Franc za beneficiata P. D. Marije pomočnice v Karmin; č. g. Lukežič Anton za duh. pomočnika in učitelja v laški st. Peter pri Soči; novomašnik č. g. Koron Franc za koop. v Stiak. — Umerli so: č. g. Saunik Mart. duhoven v pokoju, o. Prettner Roman, benediktinar, gimnazjalni profesor v Gorici; g. Vidrih Jožef, penz. kurat. R. I. P.!

* Ljubljanska škofija: Č. g. Vovk Janez je dobil farno vikarijo Kamna gorica, č. g. Zorc Janez lokalijo Golo. Č. g. Samida Franc pride za kaplana v Prečno, č. g. Tomec Mart. pa v Dol.

Društvo sv. Mohora.

Te dni smo razpošiljali dve družbeni knjigi. „Koledarček za l. 1860“ in „Zgodbe sv. pisma starega zakona“, „podobice“. Knji-garju nismo poslali nobenemu, ker se nam pritožbe oglašajo od vseh krajev. Uravnali smo vse tako, kakor po naših mislih dotične knjige naj hitrej in ročnej družnikom v roke pridejo. Nekterim znanim rodoljubom smo pridjali knjige za sosedne družnike in jih lepo prosimo, da nam za takrat ne zamerijo in vse blagvoljno razpošljejo na svoje mesto. Čudno se nam dozdeva, da so pri nas v Celovcu že nekteri Slovenci ustmeno popraševali po neki novi bratovščini; ali duhovniki te hvalevredne in svete naprave niso s kanceljna na znanje dali in priporočevali? Tudi to se nam čudno dozdeva, da je od vseh razposlanih planket še le ena sama družbinemu odboru v roke prišla. Lepo prosimo, da čč. gg. duhovniki daleč ne odlagajo in nam imenik nabranih družnikov skoraj naznanijo; ali kar rajtengo za l. 1860 narediti ne moremo.

Lepa prošnja.

Vsem prijatlom rajnega Blažaja Hermeter-ja se s tem na znanje daje, da smo njegovi tovarši na Koroškem sklenili, grobni kamen mu postaviti, ako bi se k temu dosti denarjev nabralo. Ne zdi se meni potrebno, rajnega spomin vam še le na dolgo in široko priporočati; zakaj vsak, kdor je rajnega Blažeta poznal, bo vedel, kako iskren prijatelj, kako dobra duša da je bil; in gotovo se ga še s priserčno radostjo, pa tudi žalosten spominja, ker že tako zgodaj v hladnem krilu črne zemlje počiva. Ako bi toraj kdo zmed njegovih prijatlov ali šolskih tovaršev hotel kak goldinarček za napravo nja grobnega spominka podariti, naj ga Vredništvu „slov. Prijatla“ o priložnosti novega naročevanja poslati blagovoli. Kedar bodo vse narejeno, bomo spet v „slov. Prijatlu“ razglasili in rajtengo storili, pa tudi namesto rajnega Blažaja se zahvalili. Z Bogom.

V Celovcu 12. novembra 1860.

Rajnega prijatelj K. K.